

ETNISK PROFILERING

– en kvalitativ undersøgelse af minoritetsetniske
danskere hverdagsoplevelser

Specialeprojekt på Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde
Aalborg Universitet
Juni 2019

Caroline Kjærgaard

Studienummer: 20103446

Anslag: 162.894

Normalsider: 67,8

AALBORG UNIVERSITET

Institut for Sociologi og Socialt
Arbejde
Krogstræde 7
9220 Aalborg Øst
Danmark
Tlf. +45 99 40 81 00

Titel: Etnisk profilering – en kvalitativ undersøgelse af minoritetsetniske danskeres
hverdagsoplevelser

Uddannelse: Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde

Semester: 10.

ECTS: 30

Vejleder: Pernille Wisti

Caroline Kjærgaard

Studienummer: 20103446

Antal normalsider (inkl. abstract): 67,8 sider

Abstract: 1,2 normalsider

1 ABSTRACT

The overall subject of this Master thesis is ethnic profiling in Denmark. It can be very briefly defined as the performance of control, surveillance or investigation by the police or other authorities in power positions exclusively on basis of ethnicity. In this Master thesis, the focus will be on ethnic profiling performed by the police only. Ethnic profiling has been extensively studied in an international context, but very limited evidence exists in a Danish context. However, existing evidence has indicated that ethnic profiling occurs in Denmark as well though the police and politicians have previously rejected the existence. Nevertheless, based on the definition of a social problem, ethnic profiling is considered a social problem in this Master thesis. The aim of the Master thesis is to generate knowledge about the ethnic profiling experience among minority ethnic men in Denmark. This new knowledge can be used to create awareness of the problem in the social working field and potentially help in the development of initiatives aiming to support the minority ethnic men experiencing ethnic profiling.

The scientific theory basis involves two different theoretic traditions supporting each other: the phenomenology and the hermeneutics. The experience of ethnic profiling among minority ethnic men was investigated through the performance of four semi-structured qualitative interviews. Only non-criminal minority ethnic men from non-Western countries were interviewed. Interviews were structurally analyzed through the method of meaning condensation to provide an overview of central themes in the interviews. The analysis process had a theoretical basis in interactionistic theory with Goffman's and Becker's theories on stigma and outsiders included. These theories were also used to improve the understanding of the term ethnic profiling.

The analysis was separated into two parts: one concerned the minority ethnic men's experience of ethnic profiling and one concerned the influence of ethnic profiling on the minority ethnic men's everyday life. The analysis showed that ethnic profiling *does* occur in Denmark, especially among minority ethnic men driving an expensive car or walking on the street in a group. In addition, age was a factor impacting both the prevalence of ethnic profiling and the behavior of the police. Regarding the influence of ethnic profiling on the everyday life of minority ethnic men, ethnic profiling was shown to have a considerable impact on aspects like planning, especially transportation time. In addition to this, ethnic profiling caused different types of negative feelings

about themselves. Though it was not part of the aim of this Master thesis, the analysis also showed that minority ethnic men experience ethnic profiling from other authorities as well, which could be an interesting aspect to investigate further in a future project.

INDHOLDSFORTEGNELSE

2	Problemfelt.....	6
2.1	Baggrund for valg af problemfelt	6
2.2	Introduktion til etnisk profilering i danmark	7
2.3	Det sociale problem og socialt arbejde	10
2.3.1	Etnisk profilering som et socialt problem ifølge claimsmaking teori	10
2.3.2	Specialets og det sociale arbejdes bidrag i arbejdet med etnisk profilering.....	12
2.4	Begrebsafklaring og afgrænsning	14
2.4.1	Uddybende definition af etnisk profilering	14
2.4.2	Er etnisk profilering diskrimination?	16
2.4.3	Forekomst af etnisk profilering og sammenhængen med en invandrekritisk diskurs	16
2.4.4	Baggrund for udvælgelse af specialets empiriske målgruppe.....	17
2.4.5	Opsummering	19
2.5	Problemformulering	20
2.6	Litteratursøgning	21
3	Projektdesign.....	25
3.1	Videnskabsteori.....	25
3.1.1	Det fænomenologiske udgangspunkt og fokus	25
3.1.2	Det hermeneutiske bidrag til specialets videnskabsteoretiske position.....	27
3.2	Metode	30
3.2.1	Det kvalitative fænomenologiske forskningsinterview	30
3.2.2	Specialets metodiske begrænsninger.....	32
3.2.3	Det semistrukturerede forskningsinterview.....	33
3.3	Analysestrategi	35
4	Teoretisk forståelse af begrebet etnisk profilering	38
4.1	Definition af interaktionisme og teoretiske bidrag inddraget i specialet.....	38
4.2	Goffmans teori om stigma og minoritetsetniske danskere som stigmatiserede individer	39
4.3	Det stigmatiserede individs håndtering af et stigma ifølge goffmann	42
4.4	Stigmaets påvirkning af det stigmatiserede individs identitetsbillede	43
4.5	Beckers teori om outsiders	44
4.6	Opsummering	47
5	Analyse	48
5.1	Arbejdsspørgsmål 1	48
5.2	Delkonklusion for arbejdsspørgsmål 1	56

5.3	Arbejdsspørgsmål 2	57
5.4	Delkonklusion for arbejdsspørgsmål 2	62
6	Diskussion	63
6.1	Betydning af etnisk profilering fra forskellige magthavere	63
6.2	Forekomst af etnisk profilering uden for københavnsområdet	64
6.3	Forekomst af etnisk profilering hos minoritetsetniske danskere med andre etniciteter	64
6.4	Etnisk profilering blandt kriminelle minoritetsetniske danskere	65
6.5	Opsummering	66
7	Konklusion	67
8	Perspektivering.....	69
9	Litteraturliste	71
10	Bilag	Error! Bookmark not defined.
	Bilag 1: Interviewtranskriptioner.....	Error! Bookmark not defined.

2 PROBLEMFELT

I dette hovedafsnit "Problemfelt" vil emnet for specialet blive præsenteret – etnisk profilering, herunder baggrunden for valg af etnisk profilering, en introduktion til etnisk profilering i Danmark samt en mere dybdegående redegørelse af begrebet etnisk profilering. Derudover vil projektes målgruppe blive præsenteret, og projektets relevans for socialt arbejde vil blive belyst. Det leder til slut ud i en problemformulering, som efterfølges af et afsnit, der beskriver specialets litteratursøgningsstrategi.

2.1 BAGGRUND FOR VALG AF PROBLEMFELT

Jeg besidder en stor faglig interesse i feltet omhandlende etniske minoriteter i bred forstand. Dette er blandt andet kommet til udtryk ved at flere af projektforsløbene i løbet af min tid på universitetet har haft etniske minoriteter som omdrejningspunkt. Ligeledes har jeg også tidligere arbejdet med kriminalitet i bred forstand og derudover med sammenkoblingen mellem etniske minoriteter og kriminalitet. Jeg har fundet alle projekter utroligt interessante og var derfor tidligt i specialeprocessen bevidst om, at mit speciale skulle omhandle etniske minoriteter.

I forbindelse med valget af et mere konkret problemfelt fandt jeg det vigtigt at undersøge hvilke områder, der ifølge minoritetsetniske danskere selv, er manglende viden omkring, idet jeg selv er en del af den etniske majoritet i Danmark og er bevidst om min, på nogle områder, manglende viden og forståelse for forhold vedrørende minoritetsetniske danskere. For at få et bedre indblik i områder, der ville være relevante at arbejde med, tog jeg derfor kontakt til medlemsorganisationen Mino Danmark, som repræsenterer etniske minoriteter i Danmark. Mino Danmark har til formål at skabe en platform med fokus på viden om og fællesskab for minoritetsetniske unge (Mino.dk, 2019). Et af Mino Danmarks udgangspunkter for deres vidensarbejde er følgende:

"Viden om minoriteter udarbejdes på baggrund af majoritetens interesser og er sjældent udviklet tæt på dem det handler om. Mino Danmark vil være et videnshus, der udvikler viden baseret på de spørgsmål der er relevante for minoriteter i Danmark" (Mino.dk, 2019)

Dette bekræfter relevansen og vigtigheden af at kontakte Mino Danmark for at få et indblik i hvilke områder, der ifølge minoritetsetniske danskere selv, er manglende viden omkring, frem for at foretage valget af problemfelt ud fra mit eget majoritetsetniske perspektiv. Mino Danmark gjorde

det klart for mig, at etnisk profilering ud fra deres synspunkt og erfaringer fra medlemmer er et vigtigt og relevant emne, som er meget underbelyst. De lagde yderligere vægt på, at de fandt den manglende viden omkring etnisk profilering, især ud fra en kvalitativ tilgang med fokus på de etniske minoriteter, problematisk, interessant og værd at beskæftige sig med. Dette skyldes i høj grad, at den kvalitative tilgang kunne skabe et fokus på de etniske minoriteter og deres syn på etnisk profilering, hvilket naturligvis er i en interesseorganisation som Mino Danmarks interesse. Jeg fandt både emnet etnisk profilering og den kvalitative tilgang interessant, blandt andet pga. den manglende kvalitative forskning, men dette vil blive belyst mere grundigt i afsnit 3.2 "Metode".

Dette speciale vil således ud fra et kvalitativt udgangspunkt med fokus på etniske minoriteter omhandle etnisk profilering i Danmark. Mino Danmark indgår ikke direkte som en del af specialet, men har været en sparringspartner, en hjælpende hånd i forbindelse med at finde interviewpersoner og ikke mindst en inspirationskilde til det specifikke emnevalg.

2.2 INTRODUKTION TIL ETNISK PROFILERING I DANMARK

Etnisk profilering er et begreb, der kort beskrevet indebærer at politi eller andre autoriteter i magtpositioner udøver kontrol, overvågning eller efterforskning udelukkende på baggrund af etnicitet (Institut for Menneskerettigheder, 2011 s. 13).¹ Begrebet har været flittigt diskuteret internationalt. Især i USA og Storbritannien har der været stort fokus på denne problemstilling, og flere studier har påpeget, at diskrimination på baggrund af etnicitet finder sted i politiets arbejde (Holmberg og Kyvsgaard, 2003 s. 125-126, Epp, Maynard-Moody og Haider-Markel, 2016 s. 168-169). På trods af dette fokus internationalt har der i Danmark ikke været samme opmærksomhed på emnet, hverken i medier, hos politiet, politisk eller i forskning.

Et bredt mediefokus på etnisk profilering begyndte først sidste år, da DR2 bragte dokumentaren "I politiets vold". Dokumentaren havde fokus på, hvorvidt det danske politi diskriminerer personer på baggrund af hudfarve og var generelt kritisk overfor politiets arbejdsmetoder (DR.dk₁, 2018). Dokumentaren medførte et øget mediefokus på etnisk profilering i Danmark, og DR og Politiken har begge bragt opfølgende artikler om emnet (DR.dk₂, 2018, DR.dk₃ 2018, DR.dk₄ 2018, Politiken.dk₁

¹ En mere dybdegående redegørelse og diskussion af begrebet findes i afsnit 2.4 "Begrebsafklaring og afgrænsning".

2018, Politiken.dk₂, 2018). Dette øgede mediefokus var dog både forholdsvis begrænset og kortvarigt.

Kort før afleveringsfristen for dette speciale er der igen opstået et mediefokus på etnisk profilering i Danmark. Dette sker cirka et år efter, at DR bragte dokumentaren ”I politiets vold”. BT bragte søndag d. 5. maj 2019 en artikel med en af deltagerne fra den omtalte dokumentar, Thomas James Thomsen. Artiklen tager udgangspunkt i fakta fra DR2 dokumentaren, men omhandler ydermere Thomas James Thomsens Instagram profil, hvorpå han deler videoptagelser af sine egne oplevelser med politiet, blandt andet visitationer og tilbageholdelser. Denne ene artikel fra BT har medført et fornyet mediefokus, hvor blandt andet Jyllands-Posten, DR P3 og Radio 24syv har belyst problematikken (BT.dk, 2019, Jyllands-Posten.dk₁, 2019, DR.dk₅, 2019, 24syv.dk, 2019). Det vides endnu ikke, hvad konsekvenserne af dette nye mediefokus bliver. Det er ikke utænkeligt, at opmærksomheden på problematikken vil blive overskygget af mediernes og politikernes interesse i det forestående Folketingsvalg, som blev udskrevet få dage efter, at BT bragte deres artikel.

I 2018 var der dog fokus på etnisk profilering fra andet end medierne. Politisk blev det sat på dagsordenen, da Justitsminister Søren Pape Poulsen af Folketingets Retsudvalg blev indkaldt til åbent samråd på baggrund af de omstændigheder, som dokumentaren påpegede (Ft.dk₁, 2018). Dette samråd ledte dog ikke til yderligere handling (Ft.dk₂, 2018).

I forskningen har der været et nærmest ikkeeksisterende fokus på etnisk profilering i Danmark, hvilket også vil ses i afsnit 2.6 ”Litteratursøgning”, som følger længere nede i dette speciale. Der findes en artikel fra 2001, hvori forskningschef ved Justitsministeriets Forskningskontor, Britta Kyvsgaard, belyser emnet (Kyvsgaard, 2001). Desuden udgav Britta Kyvsgaard og professor ved Københavns Universitet, Lars Holmberg, i 2003 en anden artikel i ”Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention”, hvori de, med udgangspunkt i Kyvsgaards tidligere resultater, undersøgte, hvorvidt indvandrere og efterkommere heraf er diskrimineret i det danske retssystem (Holmberg og Kyvsgaard, 2003). Disse to artikler er det eneste forskning, der er lavet i dansk kontekst, udover to rapporter udgivet af henholdsvis Institut for Menneskerettigheder i 2011 og Center For Ungdomsforskning i 2003. Den første af de to nævnte rapporter indeholder konkrete råd til, hvorledes man ved diverse love og retningslinjer kunne være med til at mindske etnisk profilering

i Danmark, mens den anden omhandler politiets møde med etniske minoriteter på gadeplan (Institut for Menneskerettigheder, 2011, Ansel-Henry og Branner Jepsen, 2003).

I denne sammenhæng er det værd at bemærke, at der generelt findes meget forskning, medieomtale og politisk fokus omhandlende kriminalitet og etniske minoriteter. Dog er fokus her næsten udelukkende på mængden af kriminalitet begået af indvandrere og efterkommere af indvandrere i forhold til mængden af kriminalitet begået af etniske danskere (Tamm et. al., 2015 s. 7-9, Regeringen 2017). Dette fokus og denne statistik vil blive yderligere belyst i afsnit 2.4 "Begyndelse og afgrænsning".

På trods af den meget begrænsede forskning om etnisk profilering og det begrænsede fokus generelt kommer de analyser, der er udarbejdet i Danmark, overordnet frem til de samme resultater, som der også er set i den internationale forskning (Holmberg og Kyvsgaard, 2003 s. 125-126, Epp, Maynard-Moody og Haider-Markel, 2016 s. 168-169). Etnisk profilering finder sted i Danmark (Holmberg og Kyvsgaard, 2003).

Den Uafhængige Politiklagemyndighed udgav i forbindelse med den førnævnte DR2 dokumentar i 2018 en pressemeddelelse, hvori de kommenterede på dokumentarens kritiske tilgang til politiet. Heri fremhæver de en række ikke nærmere specificeret fakta, som DR fravalgte at medtage i dokumentaren, hvorfor de på denne baggrund vurderer dokumentaren til på nogle punkter at være misvisende. Desuden fremhæves det, at Politiklgerådet, hvilket er Den Uafhængige Politianklagemyndigheds øverste ledende organ, i 2015 valgte diskrimination overfor borgere som et fokusområde for deres arbejde (Politianklagemyndigheden.dk, 2018). Det er dog tvivlsomt, hvorvidt et fokus på diskrimination overfor borgere generelt i 2015 vil have den store betydning for, om etnisk profilering finder sted eller ej. I forbindelse med de nye artikler omhandlende Thomas James Thomsens oplevelser har Politiet igen udtalt sig, og de afviser stadig al kritik (BT.dk, 2019, Jyllands-Posten.dk₁, 2019).

Forskningens resultater og mediernes beretninger kombineret med politiets afvisninger og den manglende politiske handling leder til en undren over, hvilke betydninger etnisk profilering kan have for den del af den danske befolkning, som i højere grad end andre er udsat for diskrimination fra det danske politi. Denne undren udgør fundamentet for dette speciales fokus.

2.3 DET SOCIALE PROBLEM OG SOCIALT ARBEJDE

Dette afsnit vil bestå af en redegørelse for og diskussion af etnisk profilering som et socialt problem. Derudover vil specialets relevans for socialt arbejde ligeledes blive diskuteret for tilsammen at understrege og argumentere for berettigelsen på kandidatuddannelsen i socialt arbejde.

2.3.1 Etnisk profilering som et socialt problem ifølge claimsmaking teori

Et socialt problem beskrives helt overordnet af Morten Ejrnæs og Merete Monrad som værende forhold i samfundet, der ønskes ændret (Guldager og Skytte, 2017 s. 52). Med udgangspunkt i ovenstående indledning er det interessant at bemærke, hvor forskelligt etnisk profilering bliver opfattet af forskellige aktører i samfundet. Politiet afviser mere eller mindre, at etnisk profilering overhovedet er et problem (Politianklagemyndigheden.dk, 2018, BT.dk, 2019, Jyllands-Posten.dk₂, 2019). Politisk er der ikke, hverken før eller efter DR2 dokumentaren, handlet for at mindske forekomsten af etnisk profilering (Ft.dk₂, 2018). Mediemæssigt har fokus ligeledes været ret begrænset. Dog finder organisationen Mino Danmark, der repræsenterer etniske minoriteter, at etnisk profilering er et socialt problem. Ligeledes udtrykker deltagerne i DR2 dokumentaren klart, at etnisk profilering er et problem (DR.dk₁, 2018). Der er således en tendens til at de, som finder etnisk profilering problematisk, er den del af befolkningen, der er udsat for det, mens de, der ikke finder det problematisk, er etniske majoritetsdanskere i magtpositioner.

Det er interessant, at det fokus, som har været på etnisk profilering, både fra politisk side, fra politiet og fra medierne, er opstået med udgangspunkt i DR2 dokumentaren "I politiets vold". For at belyse det sociale problem i netop denne kontekst, hvor en enkelt dokumentar medfører et bredt fokus på etnisk profilering, anvendes claimsmaking teori.

Claimsmaking teori tilhører en gruppering af teorier, der ser sociale problemer som noget, der hovedsageligt opstår ud fra kollektive definitionsprocesser (Guldager og Skytte, 2017 s. 66-67+70). Claimsmaking teorien er udviklet af to amerikanske professorer, John Kitsuse og Malcolm Spector, og anser helt grundlæggende sociale problemer som noget, der udelukkende opstår ved italesættelsen af dem. Et socialt problem findes altså ikke, hvis det ikke er italesat. Den generative mekanisme i denne teori er derfor de kollektive sociale definitionsprocesser (Guldager og Skytte, 2017 s. 70-72).

I foråret 2018 lykkedes det DR2 at bringe etnisk profilering på dagsordenen både mediemæssigt, politisk og ved politiet. Dokumentaren fik for første gang i en dansk kontekst etnisk profilering defineret som et socialt problem og derfor ifølge claimsmaking teori gjort etnisk profilering til et socialt problem. Dog fortsatte dette fokus ikke længe, og det sociale problem blev relativt hurtigt 'glemt' igen. Som nævnt i indledningen er det for nyligt igen lykkedes at bringe etnisk profilering på dagsordenen, hvorfor det muligvis fremadrettet vil blive etableret som et begreb, der bredt defineret ses som et socialt problem i Danmark. Claimsmaking teorien inddeler denne definitionsproces i fire faser. I første fase prøver interesseorganisationer eller andre, der mener, at der er et problem i samfundet, at få offentligheden til at interessere sig for og anerkende problemet, således at der opstår en offentlig diskussion af, hvorvidt problemet er noget, der skal handles på (Guldager og Skytte, 2017 s. 72). Denne fase ses tydeligt, hvor DR2 dokumentaren for første gang sætter etnisk profilering på dagsordenen, hvilket får flere medier til at reagere, og der bliver skabt en offentlig interesse for problemet (DR.dk₂, 2018, DR.dk₃ 2018, DR.dk₄ 2018, Politiken.dk 2018₁, Politiken.dk₂, 2018). I anden fase anerkender flere aktører i samfundet problemet, og behandlingen af problemet institutionaliseres (Guldager og Skytte, 2017 s. 72). Medieomtalen får politikere til at reagere, og Justitsministeren indkaldes til samråd om, hvorvidt der skal gøres noget ved problemet fra politisk side (Ft.dk₁, 2018, Ft.dk₂.dk, 2018). I tredje fase stopper fokus fra de, der i claimsmaking teorien kaldes claimsmaking-grupperne, altså dem som i første omgang gjorde opmærksom på problemet. Hvis ikke fokus stoppes, rettes fokus i stedet mod de tiltag, som bliver gjort for at løse problemet. Hvis denne fase ikke opstår, opstår der alternativt en fjerde fase. I denne fjerde fase, som igangsættes, hvis der ikke bliver gjort noget for at løse problemet, opløses claimsmaking-grupperne, idet de opgiver at stille krav til systemet, og ellers forsøger de at etablere sig på ny og skabe alternative løsninger på problemet (Guldager og Skytte, 2017 s. 72). Når ordet systemet benyttes her, henvises der til en forståelse af systemet i bred forstand. Det afhænger af, hvilke sociale problematikker det omhandler, men i dette tilfælde vil det primært være politiet og det politiske system, der menes. DR2 dokumentaren fik ikke medført nogen form for yderligere handling fra hverken politiet eller det politiske system. Dermed kan fase tre ikke være aktuel. Derimod stoppede interessen for problemet relativt hurtigt, og man accepterede, at der ikke blev handlet fra systemets side, det vil sige fase fire. Det ses nu, et år efter, at claimsmaking processen muligvis starter forfra, og det er endnu uvist, hvad den ender med denne gang (BT.dk, 2019, Jyllands-

Posten.dk₁, 2019, DR.dk₅, 2019, 24syv.dk, 2019). Det er dog værd at bemærke, at interessen for problemet, som nævnt, ikke synes at være stor blandt de personer, der besidder magtpositioner i systemet og dermed har muligheden for at lave konkrete ændringer. Derfor kan der argumenteres for, at der heller ikke i denne omgang sker yderligere handling i forhold til problematikken.

2.3.2 Specialets og det sociale arbejdes bidrag i arbejdet med etnisk profilering

Hvorvidt etnisk profilering er et socialt problem eller ej afhænger i høj grad af, hvem der spørges. På nuværende tidspunkt er det således sådan, at etnisk profilering ikke rigtig bliver anerkendt som et socialt problem af hverken politi eller politikere, men ifølge forskningen, medier og minoritetsetniske danskere er det et problem (Ft.dk₂.dk, 2018, Politianklagemyndigheden.dk, 2018, BT.dk, 2019, Jyllands-Posten.dk₁, 2019, Institut for Menneskerettigheder, 2011, Ansel-Henry og Branner Jepsen, 2003, Holmberg og Kyvsgaard, 2003, DR.dk₁, 2018, DR.dk₂, 2018, DR.dk₃, 2018, DR.dk₄, 2018, Politiken.dk₁, 2018, Politiken.dk₂, 2018). Flere aktører i samfundet finder altså, at etnisk profilering er et socialt problem, og etnisk profilering anses ifølge FN's Komité for Bekæmpelse af Racediskrimination som værende diskrimination, hvilket bliver belyst mere grundigt i afsnit 2.4 "Begrebsafklaring og afgrænsning" (Institut for Menneskerettigheder, 2011, Ansel-Henry og Branner Jepsen, 2003, Holmberg og Kyvsgaard, 2003, DR.dk₁, 2018, ENAR, 2009 s. 5). I dette speciale vil etnisk profilering således også blive anset som værende et socialt problem. Problematikken i forhold til at hverken politi eller politikere anerkender etnisk profilering som værende et socialt problem kan lede til et spørgsmål om, hvem der har ansvaret for handling. Dette skyldes, at dem som har magten, i hvert fald hvis man ser traditionelt på magtdelingen i et samfund, ikke anerkender eksistensen af det sociale problem. Der kan argumenteres for, at det er i sådanne tilfælde, at det sociale arbejde kan bidrage og tage ansvar. Socialt arbejdes egentlige rolle er svær at definere helt præcist, og der findes ifølge en artikel fra 2008 af professor ved Institut for Sociologi og Socialt Arbejde på Aalborg Universitet, Lars Uggerhøj, ikke mange forsøg på at definere socialt arbejde i betragtning af, hvor mange år socialt arbejde har været undersøgt. Dette skyldes ifølge Uggerhøj i høj grad, at socialt arbejde er et felt, der er komplekst, og at der findes mange forskellige holdninger til socialt arbejdes funktioner (Uggerhøj, 2008, s. 37). Center for Forskning i Socialt Arbejde har udarbejdet denne definition på socialt arbejde:

”Det sociale arbejde er et samarbejde med og/eller en påvirkning af – et individ, en gruppe af individer eller et lokalsamfund med uønskede sociale forhold – der sigter mod en ændring og/eller forståelse af den sociale situation” (Uggerhøj, 2008 s. 43)

Denne definition viser fint kompleksiteten i socialt arbejde, og Uggerhøj påpeger selv, på trods af at han har været med til at udforme ovenstående definition, at den ikke er fyldestgørende for, hvad socialt arbejde egentlig er.

I arbejdet med etnisk profilering kan det være svært at beskrive præcist, hvad socialt arbejde kan bidrage med. Det skyldes i høj grad at de personer, der udsættes for etnisk profilering, ikke udsættes for det på baggrund af nogle bagvedlæggende sociale problemer i deres liv, men derimod på baggrund af deres etnicitet. Dette speciale vil derfor heller ikke bidrage med idéer til nye konkrete handlemåder, implementeringsmetoder eller lignende. Dog findes det stadig relevant for det sociale arbejde, da specialet er med til at give en bedre forståelse af, hvad det vil sige at tilhøre en etnisk minoritet i Danmark, herunder hvilke problematikker det at have en anden etnisk baggrund kan medføre, samt hvilken betydning disse problematikker har for minoritetsetniske danskeres hverdag. Denne nye forståelse og viden kan socialarbejdere, politikere og politi bruge i deres arbejde med personer af anden etnisk baggrund end dansk, hvilket dermed også kan være med til at give et bedre udgangspunkt for samarbejde og politisk handling. Specialet lever dermed op til socialt arbejdes formål i henhold til ovenstående definition, da den viden, der genereres, vil kunne anvendes til en forståelse af den sociale situation i et samarbejde med en gruppe individer med uønskede sociale forhold. Ydermere vil den generede viden kunne bidrage til, at etnisk profilering som et socialt problem og den manglende håndtering heraf i højere grad bliver synliggjort i det sociale arbejde. Dette vil kunne medføre, at det sociale arbejde vil udvikle nye måder, hvorpå de personer, der er udsat for etnisk profilering, kan hjælpes. Dette kunne eksempelvis være ved at gøre det nemmere og mere trygt at klage over disse hændelser eller skabe et sted, hvor man kan søge råd og vejledning. Det er dog ikke dette speciales hensigt at komme med konkrete løsningsforslag eller forslag til, hvordan socialt arbejde kan hjælpe denne gruppe af borgere, som oplever diskrimination. Derimod vil specialet som nævnt sætte fokus på etnisk profilering som et socialt problem og undersøge, hvilke oplevelser og konsekvenser etnisk profilering kan medføre for den gruppe af borgere i samfundet, der er udsat for det.

2.4 BEGREBSAFKLARING OG AFGRÆNSNING

Etnisk profilering er et begreb, som er gennemgående og helt essentielt i dette speciale. Derfor vil nedenstående afsnit bestå af en redegørelse for begrebet etnisk profilering, hvilket vil lede til en beskrivelse af, hvordan etnisk profilering betragtes i dette speciale. Derefter følger en redegørelse og argumentation for projektets målgruppe. Når begrebet målgruppe benyttes i dette speciale, henvises der til den gruppe af personer, som det ønskes, at analysen tager udgangspunkt i. Der vil således her blive redegjort for denne gruppe, og udgangspunktet for valget af målgruppe tages i det statistiske grundlag, der findes om etnisk profilering samt etnicitet og kriminalitet i Danmark.

2.4.1 Uddybende definition af etnisk profilering

Til udarbejdelsen af dette afsnit benyttes materiale udarbejdet af European Network Against Racism (ENAR) og Open Society Justice Initiative (OSJI). ENAR er en mellemstatslig EU-organisation, som arbejder med at mindske racisme på tværs af EU-lande. OSJI er en verdensomspændende organisation, der arbejder for at sikre demokratier, som respekterer alle individer på lige fod. Disse to organisationer har arbejdet meget med etnisk profilering og anses for at være pålidelige kilder, hvorfor de er benyttet.

Etnisk profilering defineres således af ENAR og OSJI:

“Etnisk profilering’ defineres som politiets, sikkerhedsvagters, immigrations- eller toldmyndigheders brug af generaliseringer baseret på race, etnicitet, religion eller national oprindelse – snarere end individuel adfærd eller objektive beviser – som grundlag for mistanke, når de skal håndhæve loven. Det kan også dreje sig om situationer, hvor retshåndhævelsespolitik og -praksis – endskønt de ikke i sig selv defineres helt eller delvist med henvisning til etnicitet, race, national oprindelse eller religion – ikke desto mindre rammer de pågældende befolkningsgrupper uforholdsmæssigt hårdt, hvor dette ellers ikke kan retfærdiggøres med henvisning til legitime retshåndhævelsesmæssige formål og resultater” (ENAR, 2009 s. 3).

Denne udførlige definition af begrebet belyser flere sider af etnisk profilering. Etnisk profilering kan udøves af både politi, sikkerhedsvagter, immigrations- og toldmyndigheder. I dette speciale tages der udelukkende udgangspunkt i den form for etnisk profilering, som udføres af politiet i Danmark. Dette skyldes blandt andet, at det er den form for etnisk profilering, der har været størst fokus på generelt, og at det er den form for etnisk profilering, som må forventes at have den største

indflydelse på etniske minoriteters hverdag, idet politiet er den eneste af de i definitionen nævnte magthavende autoriteter, der uden forudgående opsøgende kontakt af de etniske minoriteter vil være til stede i deres dagligdag.

Det fremgår ligeledes af ovenstående definition, at etnisk profilering både kan foregå implicit, eksplicit, indirekte og utilsigtet. Etnisk profilering kan således skyldes politifolks ubevidste generaliseringer og brug af stereotyper, men det kan også skyldes politibetjentes bevidste diskrimination på baggrund af etnicitet. En stor europæisk undersøgelse fra 2005 med interviews af spanske, bulgarske og ungarske politibetjente viste, at politiet havde nogle helt klare fordomme om, hvilke personer, der var involveret i forskellige former for kriminalitet. Etnisk profilering var derfor udbredt i deres arbejde, idet negative stereotype forestillinger var en ubevidst faktor, som i høj grad påvirkede deres arbejdsgang (ENAR, 2009 s. 4). De lande, der indgik i undersøgelsen, er alle meget forskellige i både geografi og samfundsstruktur. Der kan derfor argumenteres for, at resultaterne i undersøgelsen ikke umiddelbart er afhængige af nationale forhold, og dermed kan de muligvis være universelle. Det kan således formodes, at de samme forhold i mere eller mindre grad gør sig gældende i Danmark.

ENARs og OSJIs definition beskriver også etnisk profilering som noget, der ikke kun skyldes den enkelte betjents arbejde, men også kan skyldes forskellige institutionelle mekanismer. Disse institutionelle mekanismer kan blandt andet være bestemte politistrategier og politisk besluttede fokusområder, for eksempel visitationszoner (ENAR, 2009 s. 4). Visitationszoner er noget, der i de senere år har været benyttet i Danmark flere gange (Jyllands-Posten.dk², 2017). Det har været et muligt værktøj for politiet at benytte siden vedtagelsen af en ny politilov i 2004 (Retsinformation.dk, 2004).

ENAR har beskrevet de situationer, hvor politiet oftest benytter sig af etnisk profilering, og det er primært ved vurdering af tilbageholdelse, afhøringer, visitering samt databasesøgning. Det kan dog være svært at sige noget konkret om de praksisser, der ligger bag etnisk profilering. Dette skyldes blandt andet, at politiet i mange lande, herunder også Danmark, ikke laver optegnelser over etniciteter i deres statistikker. Dette skyldes ifølge ENAR i høj grad, at myndighederne fejlagtigt tror, at sådanne statistikker kan være med til at krænke privatlivet (ENAR, 2009 s. 2).

2.4.2 Er etnisk profilering diskrimination?

Der findes ingen internationale, europæiske eller danske love eller retningslinjer i forhold til etnisk profilering (ENAR, 2009 s. 5, Institut for Menneskerettigheder, 2011 s. 7). Men både FN's Komité for Bekæmpelse af Racediskrimination og Europarådets Europæiske Kommission mod Racisme og Intolerance har understreget, at etnisk profilering overtræder det internationale forbud mod diskrimination (ENAR, 2009 s. 5). Derudover har Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder ligeledes fastslået at:

"Alle former for etnisk profilering sandsynligvis er ulovlige i henhold til international lovgivning, fordi de er i strid med garantierne indeholdt i den internationale konventionen om afskaffelse af alle former for racediskrimination. Alle EU's medlemslande er omfattet af denne konvention" (ENAR, 2009 s. 5)

På baggrund af ovenstående klare vurderinger af at etnisk profilering er ulovligt, kan det virke en smule mærkværdigt, at ingen lande har udarbejdet nogle former for retningslinjer eller love for at bekæmpe etnisk profilering. ENAR fremhæver, at en del af landenes argumentation for ikke at udarbejde sådanne retningslinjer eller love er, at de kan medføre, at politiets arbejde bliver hæmmet og dermed i værste fald kan være skyld i mere kriminalitet og/eller terror (ENAR, 2009 s. 2). ENAR afviser dette argument og mener derimod, på baggrund af flere internationale studier, at etnisk profilering kan være med til at gøre politiets arbejdsgange mere ineffektive, blandt andet fordi politiet skubber vigtige samarbejdspartnere væk ved at kriminalisere dem (ENAR, 2009 s. 15-16).

Etnisk profilering er således ikke blot en del af en generel profilering af kriminelle, men en diskriminerende og dermed ulovlig adfærd.

2.4.3 Forekomst af etnisk profilering og sammenhængen med en invandrekritisk diskurs

ENAR har desuden i deres rapport fra 2009 omhandlende etnisk profilering beskrevet forekomsten af etnisk profilering og har i den forbindelse også fremlagt mulige forklaringsårsager til, at etnisk profilering forekommer, primært i forhold til udviklingen i udbredelsen af etnisk profilering. Først og fremmest bekræftes det, der allerede er beskrevet i indledningen - at etnisk profilering finder sted og har gjort det i mange år (ENAR, 2009 s. 2, Holmberg og Kyvsgaard, 2003 s. 125-126, Epp, Maynard-Moody og Haider-Markel, 2016 s. 168-169). Derudover beskriver ENAR også, at etnisk profilering er blevet mere udbredt i de seneste 20 år, hvilket ifølge dem hænger sammen med terrorangrebene i New York i 2001, i Madrid i 2004 og i London i 2005 (ENAR, 2009 s. 2-3). Årsagen

til udviklingen i udbredelsen af etnisk profilering skal derfor ifølge ENAR findes i den øgede terrortrussel, der vurderes at være til stede, sammen med den generelt mere indvandre-kritiske politiske debat, som har hersket de senere år (ENAR, 2009 s. 3). ENAR beskriver dog ikke de specifikke forhold i Danmark. Derfor vil nedenstående bestå af en kort undersøgelse af, hvorvidt der i Danmark også er kommet en mere indvandre-kritisk debat. En undersøgelse af, hvorvidt holdningen til indvandrere i Danmark er blevet mere kritisk gennem de seneste år, viser ikke de helt store forskelle. Analyser af valgundersøgelsen fra 1998 viser, at 41% af befolkningen dengang mente, at "Indvandring udgør en trussel mod vor nationale egenart" (Goul Andersen, 2002 s. 14), mens den seneste værdiundersøgelse fra 2008 viste, at omkring 39% af den danske befolkning mente, at "Landets kultur bliver undergravet af indvandrere" (Værdiundersøgelsen, 2008). Spørgsmålene er ikke formuleret helt ens, men omhandler i grove træk det samme, og der ses en relativt lille forskel i fordelingen af svarene. Billedet er dog lidt anderledes, hvis man i stedet for at se på indvandring som en generel trussel ser på indvandring i forhold til kriminalitet. Her viste en undersøgelse fra 1993, at 68% af danskerne dengang mente, at "Der følger en øget kriminalitet og vold med indvandringen" (Goul Andersen, 2002 s. 6), mens 80% i 2008 mente, at "Indvandrerne gør problemet med kriminalitet værre" (Værdiundersøgelsen, 2008). Ifølge professor ved Aalborg Universitet, Jørgen Goul Andersen, er holdningen til indvandring generelt uændret fra 1970'erne til starten af 00'erne, men området har igennem disse år tilegnet sig langt større opmærksomhed (Goul Andersen, 2002 s. 13). Dette understreges i en nyere artikel fra 2007, hvor professor ved Aalborg Universitet, Per H. Jensen, konkluderer, at det politiske system i lang tid har ført en fremmedfjendsk indvandre-diskurs (Per H. Jensen, 2007 s. 70). Der er derfor tegn på, at danskernes holdning til indvandrere generelt ikke har ændret sig markant de seneste mange år, bortset fra synet på indvandrere og kriminalitet. Derimod har den politiske diskurs ændret sig i en negativ retning, hvilket blot understøtter ENARs argument i forhold til forklaringen på den øgede forekomst af etnisk profilering, og at dette ligeledes kan gøre sig gældende i Danmark.

2.4.4 Baggrund for udvælgelse af specialets empiriske målgruppe

En af de ting ENAR ikke beskæftiger sig med i så høj grad i deres rapport, og som heller ikke er belyst i nogle af de danske forskningsartikler, er, hvilken gruppe af etniske minoriteter, der bliver udsat for etnisk profilering (ENAR, 2009, Holmberg og Kyvsgaard, 2003, Institut for Menneskerettigheder, 2011, Ansel-Henry og Branner Jepsen, 2003). Resultaterne fra den seneste danske undersøgelse fra

2003 omhandlende omfanget af etnisk profilering i Danmark viste, at indvandrere og efterkommere af indvandrere sammenlignet med personer med dansk baggrund i højere grad bliver arresteret, varetægtsfængslet og sigtet uden efterfølgende at blive dømt (Holmberg og Kyvsgaard, 2003 s. 135). Tallene, som er benyttet i undersøgelsen, er fra Danmarks Statistik fra år 2000 (Holmberg og Kyvsgaard, 2003, s. 125) Hvor stor denne forskel mellem etniciteter er varierer i forhold til forskellige faktorer, primært alder og køn. Her ses det, at forskellen er størst blandt unge mænd (Holmberg og Kyvsgaard, 2003, s. 133-135). For gruppen af unge mellem 15 og 19 år, der er blevet sigtet for en forbrydelse, oplever henholdsvis 43% og 64% flere indvandrere og efterkommere af indvandrere at blive sigtet uden efterfølgende dom sammenlignet med etniske danskere i samme aldersgruppe.

Hvis man sammenligner i forhold til køn, ses det, at mænd helt generelt oftere end kvinder bliver sigtet uden at blive dømt. Det er dog værd at bemærke, at etniske danske kvinder og kvindelige indvandrere og efterkommere i lige høj grad bliver sigtet for en forbrydelse uden efterfølgende dom. Dette gør sig dog ikke gældende blandt mænd. Indvandrere og efterkommere bliver 36% flere gange sigtet uden efterfølgende at blive dømt sammenlignet med etnisk danske mænd (Holmberg Kyvsgaard, 2003 s. 134). Holmberg og Kyvsgaard vurderer, at forskellen, efter korrigeret for alder og kriminalitetstype, er på omkring 20%. Tilståelsessager er ekskluderet i statistikken (Holmberg og Kyvsgaard, 2003 s. 135). Da DR2 sidste år udarbejdede deres dokumentar "I politiets vold", bad de Danmarks Statistik om at udarbejde en særkørsel på de samme statistikker som Holmberg og Kyvsgaard benyttede sig af i 2003 for at undersøge om den forskel, der blev påvist i 2003, stadig var gældende. Danmarks Statistik benyttede i denne sammenhæng tal fra 2014, og deres resultater viste ifølge DR, at indvandrere og efterkommere af indvandrere har 65-70% større risiko for at blive sigtet for en forbrydelse uden senere at blive dømt (DR.dk₁, 2018). Dette tal er noget højere end tallet fra 2003, og det er uvist, hvorvidt der er korrigeret for forhold, der har betydning. Uanset dette ses det både i tallene fra 2000 og i de nyeste tal fra 2014, at indvandrere og efterkommere af indvandrere i højere grad end etniske danskere bliver sigtet for forbrydelser uden senere at blive hverken anklaget eller dømt. Årsagen til dette mener Kyvsgaard og Holmberg i høj grad skal findes i etnisk profilering (DR.dk₁, 2018, Holmberg og Kyvsgaard, 2003). Statistikken beskriver ikke hvilke specifikke grupper af indvandrere og efterkommere, den omhandler.

Et af argumenterne for at denne gruppe i højere grad end andre bliver sigtet uden efterfølgende dom er, at det ligeledes er denne gruppe i samfundet, som er mest kriminelle (DR.dk₁, 2018). Dette

kan medføre en klassisk hønen og ægget diskussion - hvad kommer først? Er årsagen til denne overrepræsentation, at der er mere fokus på denne gruppe, eller er der mere fokus på denne gruppe grundet overrepræsentationen? Det kan ikke afgøres. Det er dog relevant at undersøge, hvor stor den påståede overrepræsentation er. De nyeste tal fra Danmarks Statistik viser en overrepræsentation i domsafsigelser mod indvandrere og efterkommere af indvandrere på henholdsvis 29% og 100%. Disse tal er korrigeret for nogle af de faktorer, der beviseligt har betydning for kriminalitetshyppigheden, såsom alder, køn, relation til arbejdsmarkedet, familiens uddannelsesniveau og familiens indkomst (Danmarks Statistik, 2018 s. 101). Derudover konkluderes det, at denne overrepræsentation primært gør sig gældende for indvandrere og efterkommere heraf fra ikke-vestlige lande (Danmarks Statistik, 2018 s. 102). Der kan dog sættes spørgsmåltegn ved, hvorvidt der bliver korrigeret for et tilstrækkeligt antal faktorer, blandt andet bopæl og naturligvis også diskrimination fra politiet. Uanset hvad ses det dog, at indvandrere og efterkommere af indvandrere begår mere kriminalitet end etniske danskere og samtidig også oftere bliver sigtet for en forbrydelse uden senere at blive anklaget eller dømt.

2.4.5 Opsummering

Målgruppen, som har dannet grundlag for de præmisser interviewepersonerne er valgt under, er unge mænd med anden etnisk baggrund end dansk fra ikke-vestlige lande. Derudover ansås det som væsentligt, at disse mænd ikke er kriminelle, da det ville problematisere spørgsmålet om, hvorvidt de er udsat for etnisk profilering eller ej, hvilket uddybes i afsnit 3.2 "Metode".

Når begrebet etnisk profilering fremadrettet i dette speciale bliver benyttet, henvises der specifikt til den form for etnisk profilering, som politiet udøver. Derudover anses etnisk profilering for at være noget, der sker i mødet mellem politi og borger, hvilket vil blive yderligere belyst i afsnit 4 "Teoretisk forståelse af begrebet etnisk profilering" senere i specialet. Der er desuden en bevidsthed om, på baggrund af ovenstående afsnit, at etnisk profilering er et bredt og nuanceret begreb, der kan være problematisk at beskrive fuldstændigt og årsagsforklare, hvorfor dette, som det fremgår af nedenstående problemformulering, heller ikke er specialets grundlæggende fokus.

2.5 PROBLEMFORMULERING

På baggrund af de ovenstående afsnit, hvori specialets grundlæggende undren og omdrejningspunkt beskrives, lyder specialets problemformulering således:

”Hvilke erfaringer har etniske minoritetsmænd med diskriminerende etnisk profilering fra det danske politi, og hvilke betydninger for mændene kan disse tilskrives?”

For bedst muligt at kunne besvare denne problemformulering er der udarbejdet to arbejdsspørgsmål. Problemformuleringen er todelt, og det første arbejdsspørgsmål er således udarbejdet med henblik på at besvare første del af problemformuleringen, mens det andet arbejdsspørgsmål er udarbejdet med henblik på at besvare anden del af problemformuleringen. De to arbejdsspørgsmål lyder som følger:

- Hvordan oplever mænd med anden etnisk baggrund end dansk etnisk profilering?
- Hvordan præger disse oplevelser hverdagen for de etniske minoritetsmænd?

Til besvarelse af disse to arbejdsspørgsmål tages der udgangspunkt i foretagne interviews samt et teoretisk grundlag, som vil blive præsenteret senere i projektet i afsnit 4 ”Teoretisk forståelse af begrebet etnisk profilering”.

Det følgende afsnit beskriver den litteratursøgning, der er udført i forbindelse med udarbejdelsen af det overordnede afsnit ”Problemfelt”.

2.6 LITTERATURSØGNING

I dette afsnit præsenteres den foretagne undersøgelse af den allerede eksisterende forskning på områder, der har relevans for dette projekts problemstillinger. Dette gøres og findes vigtigt, idet en bred orientering inden for problemfeltet er med til at give et mere nuanceret og fyldestgørende afsæt for ens eget projekt (Danneris og Monrad 2017, s. 1-2).

Litteratursøgningen er foretaget med udgangspunkt i den såkaldte PICOC-model. Denne er anvendt for at strukturere litteratursøgningen. PICOC er en forkortelse af fem begreber: population, intervention, comparison, outcome og context (Danneris og Monrad 2017, s. 2). Da det i dette projekt ikke ønskes at undersøge, belyse eller på anden måde beskæftige sig med en specifik indsats, udelades begreberne 'intervention' og 'comparison' i anvendelsen af PICOC-modellen. Problemformuleringen er som nævnt i ovenstående afsnit: *"Hvilke erfaringer har etniske minoritetsmænd med diskriminerende etnisk profilering fra det danske politi, og hvilke betydninger for mændene kan disse tilskrives?"*

På baggrund af problemformuleringen og målgruppen beskrevet i afsnit 2.4 "Begrebsafklaring og afgrænsning", ser den modificerede PICOC-model således ud i dette projekt:

Population	Outcome	Context
Etniske minoriteter fra ikke-vestlige lande i Danmark	Diskriminerende etnisk profilering	Kriminalitet

Table 1: Modificeret PICOC-model anvendt til strukturering af litteratursøgningen.

I projektet er der anvendt en kombineret søgestrategi, hvor der både er søgt i databaser og er foretaget en kædesøgning. Denne søgestrategi anvendes for bedst muligt at sikre, at der opnås et komplet overblik over forskningen på området. De databaser, der er blevet benyttet, fremgår af nedenstående:

- Den Danske Forskningsdatabase
- Bibliotek.dk
- Google Scholar
- VBN.aau.dk
- JSTOR

- ProQuest
- Scopus

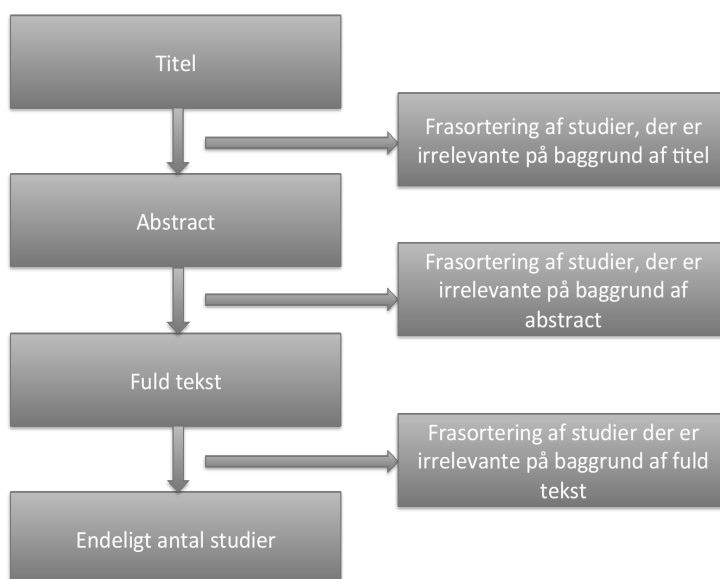
Søgestrengen, der er anvendt i databasesøgningen, er fremstillet med udgangspunkt i den ovennævnte modificerede PICOC-model og ser således ud på henholdsvis dansk og engelsk:

(Minoritet OR indvandre* OR etnisk) AND (krimi* OR politi OR anhold*) AND (diskrimi* OR "etnisk profilering" OR forskelsbehand* OR ulighed)*

(Minorit OR immigrant* OR ethnic) AND (crim* OR police OR arrest*) AND (discrimi* OR "ethnic profiling" OR inequality)*

Ikke alle de anvendte databaser har en søgemaskine, hvori der kan søges med en søgestreng som ovenstående. Dette gælder bibliotek.dk og VBN.aau.dk. I disse to tilfælde er der derfor foretaget søgninger på enkelte ord eller begreber, som har relevans for problemstillingen. Det er ord som etnisk profilering, kriminalitet, etniske minoriteter og lignende. Desuden skal man være opmærksom på, at Google Scholar husker tidligere søgninger, hvilket betyder, at en ny søgning bliver præget af tidligere søgninger (Danneris og Monrad 2017, s. 4).

Da det ikke er alle hits i databasesøgningen, der er relevante i forhold til projektets problemstillinger, er det nødvendigt at foretage en sortering. Denne er i dette projekt udført med udgangspunkt i nedenstående figur:

Figur 1: Proces anvendt i forbindelse med udvælgelse af litteratur (Danneris og Monrad 2017, s. 6).

Derudover er der udarbejdet og anvendt en række inklusions- og eksklusionskriterier i forbindelse med udvælgelsen af relevant litteratur. Dette er ligeledes gjort for at systematisere sorteringsprocessen. De anvendte inklusions- og eksklusionskriterier ses i nedenstående tabel.

PICOC-element	Inklusionskriterier	Eksklusionskriterier
Population	Etniske minoriteter fra ikke-vestlige lande i Danmark	Etniske danskere, indvandrere fra vestlige lande
Outcome	Diskriminerende etnisk profilering	
Context	Kriminalitet	Integration

Table 2: Inklusions- og eksklusionskriterier anvendt i forbindelse med udvælgelse af litteratur.

Litteratursøgningen har generelt vist, at der findes en relativt lille mængde litteratur omhandlende etnisk profilering i dansk kontekst. Derimod findes der en meget større mængde international forskning. Det følgende afsnit vil indeholde en kort beskrivelse af den eksisterende danske forskning. Den internationale forskning er benyttet som baggrundsviden, men er derudover ikke benyttet direkte i specialet, da dette speciale udelukkende omhandler danske forhold. Derfor findes det ikke nødvendigt eller relevant at give en dybere redegørelse af den internationale forskning på området.

Der eksisterer to relevante forskningsundersøgelser i forhold til etnisk profilering i Danmark. Den ene er foretaget af professor ved Københavns Universitet, Lars Holmberg, og forskningschef ved Justitsministeriets Forskningskontor, Britta Kyvsgaard, i år 2003 (Holmberg og Kyvsgaard, 2003), mens den anden er foretaget af Institut for Menneskerettigheder i år 2011 (Institut for Menneskerettigheder, 2011). Holmbergs og Kyvsgaards artikel fra 2003 er en grundig kvantitativ undersøgelse af, hvorvidt diskriminerende etnisk profilering finder sted i Danmark. Der bliver taget udgangspunkt i og bygget videre på en lignende undersøgelse, som Kyvsgaard foretog i 2001. Deres overordnede resultater er, at diskriminerende etnisk profilering finder sted i Danmark, men at det på grund af manglende registreringer på området er svært at kortlægge præcist i hvor stort omfang (Holmberg og Kyvsgaard, 2003). Rapporten fra Institut for Menneskerettigheder har ikke fokus på at kortlægge den eksisterende diskriminerende etniske profilering, men indeholder derimod ti konkrete råd til lovgivning inden for ti forskellige retslige områder, hvormed risikoen for diskriminerende etnisk profilering kunne mindskes, hvis de blev gennemført. De to forskningsundersøgelser har derfor to forskellige udgangspunkter. Dette projekt vil tillægge feltet en ny retning, hvor det med udgangspunkt i en kvalitativ tilgang med fokus på hverdagsoplevelser,

vil belyse et aspekt af etnisk profilering, som endnu ikke er belyst i dansk kontekst. Dette gøres med udgangspunkt i, at etnisk profilering finder sted i Danmark og med en anerkendelse af, at etnisk profilering er et socialt problem i Danmark, jvf. afsnit 2.3 "Det sociale problem og socialt arbejde". Nedenfor følger hovedafsnit 3 "Projektdesign", som indeholder en beskrivelse af specialets videnskabsteoretiske grundlag, metode og analysestrategi. Afsnittet "Projektdesign" er udarbejdet på baggrund af hovedafsnit 2 "Problemfelt".

3 PROJEKTDESIGN

I dette afsnit vil det videnskabsteoretiske udgangspunkt for projektet blive præsenteret. Herudover argumenteres og redegøres der for de metodemæssige valg, der er taget i specialet, hvilket til slut leder hen til et afsnit, som beskriver specialets opbygning og analysestrategi.

3.1 VIDENSKABSTEORI

I dette afsnit vil det videnskabsteoretiske udgangspunkt for specialet blive beskrevet. Det vil lede over i et afsnit omhandlende den metodiske tilgang i specialet, hvorefter den konkrete analysestrategi fremlægges.

3.1.1 Det fænomenologiske udgangspunkt og fokus

Som det fremgår af afsnit 2 "Problemfelt", og dermed også problemformuleringen, vil etnisk profilering blive belyst ud fra personlige erfaringer og hverdagsperspektiver. Da der i høj grad ønskes at tage udgangspunkt i enkelte individers oplevelser, synsvinkler og hverdags erfaringer, vil dette speciale bygge på en fænomenologisk videnskabsteoretisk tilgang. Fænomenologiens udgangspunkt er at undersøge fænomener, som de opfattes af den sociale aktør (Strand Hutchinson og Olte dal, 2006 s. 94). Fokus er altså på den sociale aktør, som i dette tilfælde er de minoritetsetniske mænd. Fænomenologien er udviklet af den tysk-tjekkiske filosof Edmund Husserl (1859-1938), der var inspireret af Thomas-teoremet: "*Når mennesket definerer en situation som virkelig, så er den virkelig i sine konsekvenser*" (Strand Hutchinson og Olte dal, 2006 s. 94). Herudover var Husserl inspireret af Descartes sætning "Cogito ergo sum", hvilket betyder "Jeg tænker, altså er jeg". Dette videreførte Husserl til sætningen "Jeg tænker, altså tænker jeg på noget" (Strand Hutchinson og Olte dal, 2006 s. 94). Dette noget, som der henvises til, er det, som findes interessant og er omdrejningspunktet for specialets analyse. En central pointe i fænomenologien er ligeledes, at alle tanker er relevante - det er ikke afgørende, om de er sandfærdige eller ej. Det som der for det enkelte individ anses for at være sandheden vil nødvendigvis også påvirke individets handlinger, hvorfor det dermed bliver vigtigt at forholde sig til (Strand Hutchinson og Olte dal, 2006 s. 94-95). Dette er også en afvisning af "toverdens-læren", som er gældende i de mange videnskabsteoretiske perspektiver, hvor det adskilles, hvordan verdenen ses for os, og hvordan verdenen er i sig selv (Juul og Bransholm Pedersen, 2015 s. 65). Det der for det enkelte individ anses for at være sandt, anses

også for at være sandt i analysen, hvilket er en central pointe i forhold til måden, hvorpå det empiriske materiale i specialet vil blive bearbejdet. Det er vigtigt ikke at underkende interviewpersonernes opfattelse af virkeligheden, blot fordi den måske ikke er helt sandfærdig objektivt set, for hvis det er deres opfattelse af virkeligheden, er den jo sandfærdig for dem. Nedenstående udtalelse er et eksempel på denne tilgang i mødet med interviewpersonerne i interviewsituationen og i arbejdet med empirien:

"(..) Man lige nu er nået frem til er jo, jamen der er et eller andet 3% med anden etnisk baggrund der er mere kriminelle end etniske hvide danskere, men man stopper 60% mere af den her befolkningsgruppe, nu har jeg ikke helt styr på tallene (...)"

I ovenstående ses netop et eksempel på, at interviewpersonens virkelighed ikke er objektivt korrekt, jævnfør afsnit 3.1 "Videnskabsteori", idet det statistiske materiale omhandlende kriminalitet og personer med anden etnisk baggrund end dansk viser, at overrepræsentationen i kriminalitetsstatistikkerne er på mere end 3%. Det er dog ikke vigtigt at rette på interviewpersonen i denne kontekst og informere ham om de korrekte tal, da det ikke ændrer på, at det er sådan, som han udtaler sig om tallene, der har betydning for hans måde at opfatte verdenen på, og at det er hans virkelighed. Det betyder jo netop, som det bliver fremhævet i fænomenologien, at hvis et individ har en for dem sandfærdig oplevelse af virkeligheden, er det også den, de handler på, og som dermed har betydning for deres liv. Det anses derfor som essentielt i dette speciale at være helt åben overfor interviewpersonerne, fordi det anses for at være den bedste måde, hvorpå der kan findes svar på specialets to arbejdsspørgsmål. Dette skyldes, at det netop ønskes at undersøge, hvordan minoritetsetniske mænd oplever etnisk profilering, og hvilken betydning det har for deres hverdag. Helt konkret ses den åbne tilgang til interviewpersonerne på to forskellige måder i arbejdet med interviews i specialet. For det første sættes der ikke spørgsmålstejn ved eller på anden måde tjekkes op på den konkrete information, de kommer med. Et eksempel herpå er, at interviewpersonerne ikke bliver bedt om at vise deres straffeattest. Når de fortæller, at de ikke har begået nogen kriminel handling, stoles der på dem, og der stilles ikke yderligere spørgsmål til dette. Deres udsagn undersøges heller ikke på anden vis. For det andet, hvilket ligger meget i forlængelse af ovenstående, sættes der heller ikke spørgsmålstejn ved deres oplevelser - for eksempel nævner flere af interviewpersonerne, at de meget ofte bliver stoppet af politiet, tit flere gange om ugen. Det er måske sandheden, måske ikke, men uanset hvad er det den oplevelse, interviewpersonerne

sidder med, og derfor sættes der ikke spørgsmålstegn ved dette, da det er deres oplevelse af virkeligheden.

En anden del af fænomenologien, som ligger i forlængelse af at opfatte interviewpersonernes fortællinger som sandfærdige, er idéen om at lægge alle forforståelser bag sig. Det, som kaldes parentesreglen - forskeren skal sætte parentes om alt det, de ved om emnet i forvejen, og dermed 'glemme' det. Denne regel er udarbejdet af psykologen Ernesto Spinelli, der har arbejdet meget med fænomenologien, og af Husserl kaldes dette for epoché (Juul og Bransholm Pedersen, 2015 s. 70). Udover denne parentesregel har Spinelli også udarbejdet to andre regler, som sammen med parentesreglen er med til at danne grundlag for fænomenologisk forskning, nemlig beskrivelsesreglen og ligeværdighedsreglen. Beskrivelsesreglen går ud på, at forskeren udelukkende skal beskrive sin empiri så præcist som muligt uden at komme med mulige forklaringer, mens ligeværdighedsreglen understreger, at al empirisk viden er lige relevant, hvilket vil sige, at forskeren ikke skal bedømme det på forhånd (Fuglsang og Olsen, 2004 s. 280, Jacobsen, Lippert-Rasmussen og Nedergaard, 2015 s. 162-164).

3.1.2 Det hermeneutiske bidrag til specialets videnskabsteoretiske position

Det kan diskuteres, hvorvidt det er muligt for forskere at følge Spinellis tre regler hundrede procent. Er det muligt at lægge al foregående viden om et felt bag sig, adskille fortolkningen eller vurderingen af empiri, og dermed arbejde tro mod den fænomenologiske videnskabsteoretiske tilgang? Dette har været diskuteret gentagne gange, og flere har påpeget, at senere fænomenologer som Heidegger, Sartre og Merleau-Ponty ikke har påpeget disse regler i så høj grad, som Husserl gjorde det. Heidegger har også understreget historiens vigtighed i den subjektive bevidsthed (Juul og Bransholm Pedersen, 2015 s. 72) Jeg tror, at det er svært, hvis ikke nærmest umuligt, at sætte hele sin eksisterende viden i parentes. Jeg har i tidligere projekter arbejdet med kriminalitet og etniske minoriteter og har derfor en bred forhåndsviden om feltet som helhed. Derudover vil der i dette speciale også blive benyttet teori i fortolkningen af empirien. Der vil derfor ikke være en klar opdeling, hvor empirien først bliver fremlagt nøgternt og derefter en fortolkning, hvilket betyder, at specialet ikke lever op til beskrivelsesreglen. Dette er beskrevet mere uddybende i afsnit 3.3 "Analysestrategi". Tilsammen medfører disse forhold, at den videnskabsteoretiske tilgang i dette speciale ikke bliver en ren fænomenologisk tilgang, men også inspireres af hermeneutikken. At der alligevel er valgt at benytte en fænomenologisk tilgang skyldes i høj grad ønsket om at have en så

åben tilgang som muligt til de foretagne interviews. Ved fordomsfrit og åbent at lytte til hvad interviewpersonerne har at fortælle, og hvordan deres livsverden er.

Ifølge lektor Søren Juul er der i dag en flydende grænse mellem fænomenologien og hermeneutikken, hvilket bliver uddybet i nedenstående citat:

”Selvom man som fænomenolog muligvis forholder sig afslappet til Husserls og Schutz’ epoché og medbringer teoretiske begreber i forståelsesprocessen, ville alle selvforstående fænomenologer som nævnt lægge vægt på, at de teoretiske begreber skal være åbne og ’følsomme’ over for den potentielle mangfoldighed og uforudsigelighed i empiriens detaljer. Men det er ret beset også hermeneutiske krav, og det er derfor let at se, at grænserne mellem fænomenologi og hermeneutik er flydende” (Juul og Bransholm Pedersen, 2015 s. 99-100)

Begge videnskabsteoretiske retninger er fortolkningsvidenskaber, der anser subjekters livsverdener som værende essentielle (Juul og Bransholm Pedersen, 2015 s. 75).

Når der skrives, at specialets videnskabsteoretiske grundlag udover at være fænomenologisk også inspireres af hermeneutikken, er det mere specifikt den filosofiske hermeneutik, der henvises til. Årsagen til at det er den filosofiske hermeneutiske tilgang, der anvendes, er, at det netop er i denne tilgang, at der eksisterer et stort fokus på fortolkerens eller forskerens forhåndsviden. Den filosofiske hermeneutik er grundlagt af Martin Heidegger (1889-1976) og Hans-Georg Gadamer (1900-2002) (Juul og Bransholm Pedersen, 2015 s. 121), hvilket endnu engang understreger sammenhængen mellem fænomenologien og hermeneutikken, idet Heidegger også anses for at være fænomenolog og er inspireret af Husserls fænomenologiske tanker, men modsat Husserl mener at man aldrig kan sætte sin viden i parentes (Juul og Bransholm Pedersen, 2015 s. 72+121). Ligeledes mener Gadamer heller ikke, at en forsker kan observere neutralt og objektivt. Forskeren vil altid medbringe forforståelser, og disse forforståelser er ifølge Gadamer ikke problematiske. Gadamer anser derimod disse forforståelser som værende til fordel for forskerens arbejde, fordi man uden forforståelser som forsker ikke vil være i stand til blandt andet at stille relevante spørgsmål (Juul og Bransholm Pedersen, 2015 s. 122).

Som nævnt tidligere i dette afsnit har jeg før arbejdet med projekter inden for både kriminalitet, etniske minoriteter og sammenhængen mellem kriminalitet og etniske minoriteter, hvilket betyder, at jeg har en stor forhåndsviden og en række forforståelser, som jeg bringer med ind i arbejdet med

dette speciale. Specifikt omhandlede mit semesterprojekt på 7. semester årsager til den overrepræsentation, som etniske minoriteter fra ikke-vestlige lande, jævnfør afsnit 2.4 "Begrebsafklaring og afgrænsning", har i kriminalitetsstatistikkerne. Dette medførte blandt andet en bred viden omhandlende den statistik, der findes på området med etniske minoriteter og kriminalitet. Denne viden har jeg draget nytte af i dette speciale i forbindelse med udvælgelsen af målgruppen, og denne viden vil også senere blive inddraget i specialets diskussionsafsnit.

Derudover har jeg, som nævnt i afsnit 2.1 "Baggrund for valg af problemfelt", i specialets startfase inddraget interesseorganisationen Mino Danmark, hvilket også er et tydeligt tegn på, at jeg har nogle forforståelser omkring emnet og forskningens tilgang til emnet generelt. Som nævnt i afsnit 2.2 "Introduktion til etnisk profilering i Danmark" har den eksisterende forskning på området næsten udelukkende beskæftiget sig med overrepræsentationen af minoritetsetniske danskere i kriminalitetsstatistikkerne, og samtidig er forskningen i høj grad udført på majoritetens præmisser og initiativ. Denne viden gjorde, at jeg inden specialets start tog kontakt til Mino Danmark, hvilket jo ikke er at sætte sin viden i parentes, men derimod at benytte den aktivt. Mino Danmark bidrog også med yderligere erfaringsviden om emnet, hvilket medførte en ny forforståelse. Denne vekselvirkning mellem delforståelser og helhedsforståelser er det, som i hermeneutikken kaldes den hermeneutiske cirkel (Juul og Bransholm Pedersen, 2015 s. 110-111), og anvendes i særdeleshed også i fortolkningen af de foretagne interviews, hvor delforståelserne fra de forskellige interviews bliver sat op imod helhedsforståelsen af emnet og dermed er med til at udbygge denne helhedsforståelse.

Udover min generelle viden om og forforståelser af emnet kriminalitet og etniske minoriteter afspejler problemfeltet i specialet en stor mængde viden, som vil inddrages i afsnit 5 "Analyse". Inden bearbejdningen og fortolkningen af specialets empiri har specialet kortlagt nogle fundamentaler, som det bygger på. Disse inkluderer blandt andet, at etnisk profilering finder sted i Danmark, at det er et emne, som er meget overset, men samtidig dybt problematisk for de personer, som det berører, og at etnisk profilering anses som et socialt problem, jævnfør afsnit 2.3 "Det sociale problem og socialt arbejde". Derudover vil der senere i specialet blive præsenteret et teoretisk udgangspunkt, som ligeledes vil være en del af den forhåndsviden, hvormed empirien tilgås. Dermed befinder specialet sig inden for den filosofiske hermeneutiske tradition. Fokus er dog i høj grad på subjektets oplevelser af livsverdenen, hvor deres historier anses for at være virkeligheden

for dem og dermed yderst værdifulde, hvorfor specialet ligeledes befinder sig inden for den fænomenologiske videnskabsteoretiske tradition.

3.2 METODE

I dette afsnit beskrives og argumenteres der for de metodevalg, der er taget i specialet, hvilket leder over i næste afsnit "Analysestrategi".

Som nævnt tidligere vil specialet have et kvalitativt udgangspunkt, og analysen vil tage afsæt i foretagne interviews. Dette kvalitative udgangspunkt skyldes dels den manglende kvalitative forskning på området, men det hænger også sammen med det videnskabsteoretiske udgangspunkt samt problemformuleringen og de dertilhørende arbejdsspørgsmål. Det anses som værende optimalt at få belyst minoritetens oplevelse af etnisk profilering, og betydningen for deres hverdag, ved at spørge individer, der tilhører minoriteten, selv.

3.2.1 Det kvalitative fænomenologiske forskningsinterview

Steinar Kvale og Svend Brinkmann har i deres bog "InterView" (2012) beskrevet nogle aspekter ved et kvalitativt interview ved anvendelsen af et fænomenologisk videnskabsteoretisk udgangspunkt.

For det første er emnet for interviewet den interviewedes livsverden. Begrebet livsverden blev også kort benyttet i afsnit 3.1 "Videnskabsteori", og når man i fænomenologien benytter begrebet livsverden, henvises der til den verden, som et individ møder i hverdagen, og som den fremtræder for det enkelte individ ud fra umiddelbare oplevelser og uden forklaringer. Et forskningsinterview giver således mulighed for at få et indblik i individers livsverden (Kvale og Brinkmann, 2012, s. 47). Dette er helt essentielt og hele grundlaget for de interviews, der er foretaget i forbindelse med dette speciale, da det jo netop ønskes at undersøge minoritetsetniske danskeres erfaringer med etnisk profilering og ikke mindst hvilken betydning, det har for deres hverdag. Det ønskes altså at undersøge, hvordan deres livsverden er.

For det andet er der i et kvalitativt forskningsinterview, som har et fænomenologisk udgangspunkt, fokus på meningen med grundlæggende aspekter i individernes livsverden. Det betyder blandt andet, at interviewerens ikke udelukkende skal have fokus på de fakta, der bliver fremhævet i interviewet, men også dybereliggende meninger. Intervieweren skal således kunne fortolke ansigtsudtryk og stemmeføring. Dette hænger ligeledes sammen med to andre af de tolv punkter,

som Kvale og Brinkmann har fremsat om et kvalitativt forskningsinterview ud fra en fænomenologisk tilgang - at sørge for at de interviewede er deskriptive og specifikke i deres beskrivelser. Disse ting er der taget højde for i arbejdet med interviews i specialet, primært ud fra to vinkler. Da interviewet blev udført, var jeg meget opmærksom på at spørge ind til følelser eller meningen med udsagn. For eksempel fik jeg dette svar i et af de foretagne interviews, da jeg spurgte ind til, om det kun var på Nørrebro, at han oplevede, at politiet tit standsede ham:

"Nej nej, hele København, men nok mest her. Men også fordi der har været forskellige visitationszoner, især her på Nørrebro, og det giver jo bare anledning til at der er flere betjente, og når de så endelig har fat i os, så får den også bare hele armen."

Efterfølgende spurgte jeg ind til, hvad han mente, når han sagde "... så får den også bare hele armen", og om det er fordi, han føler sig uretfærdigt behandlet. Dette gøres for at forstå meningen med hans udtryk. Jeg kunne også i stedet have spurgt ind til, hvad politiet gør, når de stopper en, men det giver et mere faktuel svar end et indblik i den interviewedes mening. En anden måde hvorpå man kan se, at fokus er på at forstå meninger om emnerne i interviewpersonernes livsverden er i arbejdet med transskriberingen. Når jeg har transskriberet de foretagne interviews, har jeg medtaget ord som 'hmm' og 'øhm', hvis disse har været benyttet som egentlige ord i en sætning og derfor har været med til at udtrykke en bestemt mening. Derudover har jeg ligeledes i parenteser skrevet toneleje eller udtale ned, hvis det har været brugt af den interviewede til at fremhæve en pointe. Et eksempel på dette findes i et interview, hvor interviewpersonen er ved at forklare, hvordan han nogle gange synes, at politiet gør sig selv lidt til grin, og at han derfor deler disse episoder på Instagram.

"Grunden til at jeg lægger det ud på sociale medier er, at det tit kan være humoristisk i den forstand, f.eks. at jeg bliver spurgt "Er det din bil?", eller jeg er i Jylland, og betjenten spørger "Er det din bil?" (med jysk dialekt, hvor ordene bliver trukket meget lange), og jeg så svarer "Ja, det er det", så siger han "Du trækker lidt på det" (med jysk dialekt, hvor ordene bliver trukket meget lange), og så kan jeg jo kun svare "Undskyld, men det synes jeg ikke, at jeg gjorde" og hvad hedder det, det har vi det har vi det mega morsomt over, og jeg lægger det ud."

Her er det helt essentielt at vide, at interviewpersonen trækker ordene ud og kommer med en karikeret jysk dialekt for at kunne forstå, hvorfor det er sjovt, og dermed hans mening med det.

Dette er naturligvis nemt at høre, men kan jo ikke ses, når et interview bliver transskriberet, hvorfor det findes vigtigt at komme med disse små bemærkninger i parenteser, hvis det vurderes at have betydning for meningen.

For det tredje skal interviewet være kvalitativt - det siger næsten lidt sig selv, når der er tale om et interview. Men det er essentielt, at der er fokus på det talte sprog frem for tal, og at der ikke er fokus på kvantitet og at få så mange interviews som muligt, men derimod er fokus på at få udført gode beskrivende interviews, hvor man får et indblik i de interviewedes livsverden. Antallet af interviews kan derimod medføre et spørgsmål om, hvorvidt en undersøgelse er generaliserbar eller ej. I dette speciale er der udført fire interviews, og det kan derfor kan være meget problematisk at sige noget generelt ud fra disse. Kvale og Brinkmann fremhæver dog, at det ikke altid er nødvendigt at kunne generalisere. De sætter spørgsmålstegn ved, hvorvidt samfundsvidenskabens opgave altid er at generere universel viden, og om det overhovedet er muligt altid at gøre (Kvale og Brinkmann, 2012, s. 288). I tråd med den fænomenologiske tilgang hvor fokus er på individers oplevelse af virkeligheden, uanset om den er objektivt sandfærdig eller ej (Strand Hutchinson og Oltedal, 2006 s. 94-95), er det for dette speciale heller ikke et vigtigt mål at kunne generalisere og sige noget om, hvordan alle mænd med minoritetsetnisk baggrund oplever etnisk profilering. Specialets formål er derimod, jævnfør afsnit 2.3 "Det sociale problem og socialt arbejde", at gøre opmærksom på emnet etnisk profilering og vise hvilken betydning etnisk profilering faktisk kan have for de personer, der er udsat for det.

3.2.2 Specialets metodiske begrænsninger

Det ville dog uanset dette have været ønskværdigt at kunne have gennemført flere interviews, men det har desværre ikke være muligt i denne specialeperiode, dels på grund af den begrænsede tid og dels på grund af vanskeligheder i forhold til at finde minoritetsetniske mænd, som havde lyst til at deltage i interviews. Dette har også været med til at gøre udvælgelsen af interviewpersoner problematisk, idet udvalget har været begrænset. Hvis specialeprocessen havde strakt sig over længere tid, kunne der have været taget andre metoder i brug for at opnå flere interviews. Det kunne for eksempel være observationsstudier, hvor man efterfølgende ville kunne henvende sig til de personer, som man kunne se, at politiet havde stoppet, og spørge dem, om de ønskede at deltage i et interview. Det kunne også være at tage kontakt til forskellige organisationer eller grupper, der arbejder på Nørrebro. I dette speciale er Mino Danmark den eneste organisation, der er blevet

kontakten, men de lavede yderligere henvisning til Ressourcecenter Nørrebro, Askovfonden CPH og Osråmhuset som mulige steder at opsøge for at få personer til interviews. Alle disse steder er forskellige kulturtilbud på Nørrebro. Derudover henviste de også til forskellige beboerbestyrelser. Der ville således have været mange muligheder for at få flere interviewpersoner, hvis blot tiden havde været til det.

I forhold til interviewpersoner har det også været forsøgt, som kort nævnt i afsnit 2.4 "Begrebsafklaring og afgrænsning", udelukkende at få interviewpersoner, som ikke har været eller er kriminelle. Det skyldes primært, at man kan stille spørgsmål ved, hvorvidt der er tale om etnisk profilering eller ej, hvis politiet på forhånd kender personen eller kan se, at han har en eller flere tidligere domme, når hans nummerplade eksempelvis slås op i politiets system.

3.2.3 Det semistrukturerede forskningsinterview

Den form for interview, der er foretaget, er et såkaldt semistruktureret forskningsinterview. Et semistruktureret interview er, som ordet antyder, en blanding mellem en hverdags samtale og et spørgeskema. Det føles som og minder om en hverdags samtale, men der er en klar struktur fra interviewerens side, og der anvendes nogle på forhånd planlagte spørgeteknikker (Kvale og Brinkmann, 2012 s. 41-42). Blandt andet, som det tidligere eksempel illustrerer, i forhold til at få den interviewede til at beskrive sine meninger. Derudover beskriver Kvale og Brinkmann et semistruktureret interview således:

"Et semistruktureret livsverdeninterview forsøger at forstå temaer fra den daglige livsverden ud fra interviewpersonens egne perspektiver. Denne form for interview søger at indhente beskrivelser af interviewpersonens livsverden med henblik på at fortolke betydningen af de beskrevne fænomener."
(Kvale og Brinkmann, 2012 s. 45)

Dette citat beskriver meget godt og præcist, hvorfor det er denne interviewform, der benyttes, hvis man tager det videnskabssteoretiske udgangspunkt samt ovenstående metodeafsnit *in mente*.

Til de interviews, der er udført i forbindelse med dette speciale, er der udarbejdet en interviewguide. Dette er gjort for bedst muligt at sikre, at alle emner, der ønskes belyst, ville blive det. Det er forskelligt fra interview til interview, hvor udførlig interviewguiden er, især når der er tale om semistrukturerede interviews - om der blot er tale om en række emner, der ønskes belyst, eller om det er mere specifikke spørgsmål (Kvale og Brinkmann, 2012 s. 151). I dette tilfælde er det

valgt, at interviewguiden skal bestå af konkrete spørgsmål, som skal fungere som rettesnor. Det betyder således også, at opfølgende spørgsmål vil blive benyttet flittigt. Interviewguidens spørgsmål er opbygget ud fra specialets to arbejdsspørgsmål, således har de også været med til at operationalisere de to arbejdsspørgsmål. Dog startede interviewet med nogle grundlæggende informative spørgsmål om interviewpersonen. Interviewguiden ses nedenfor.

Spørgsmål	
Grundlæggende information	
1.	Hvad er din alder?
2.	Hvad er din etnicitet?
3.	Hvor bor du?
4.	Hvad er din beskæftigelse?
Oplevelse af etnisk profilering – arbejdsspørgsmål 1	
5.	Er du nogensinde blevet stoppet af politiet? 5.1. Hvis ja – blev du sigtet for noget? 5.1.1. Hvis nej – hvorfor tror du de stoppede dig? 5.1.2. Hvis nej – hvordan oplevede du politiets opførsel? 5.2. Hvis ja – blev du tiltalt/anklaget for sigtelsen? 5.2.1. Hvis ja – blev du dømt?
6.	Har du haft anden kontakt med politiet?
7.	Har nogle i din omgangskreds haft kontakt med politiet? 7.1. Hvis ja – hvordan har de beskrevet det?
8.	Hvordan vil du beskrive dit forhold til politiet?
9.	Føler du, at politiet diskriminerer på baggrund af etnicitet? 9.1. Hvis ja – hvordan føler du, at politiet diskriminerer? 9.2. Hvis ja – hvorfor tror du, at politiet diskriminerer på baggrund af etnicitet? 9.3. Hvis nej – er der andre sammenhænge, hvori du føler dig diskrimineret på baggrund af etnicitet?
Politiet i hverdagen – arbejdsspørgsmål 2	
10.	Lægger du mærke til politiet i din hverdag? 10.1. Hvis ja – hvordan føler du, at politiet diskriminerer? 10.2. Hvis ja - hvad tænker du omkring det?
11.	Føler du at politiet påvirker din hverdag? 11.1. Hvis ja - hvordan?
12.	Er politiet et samtaleemne i din omgangskreds? 12.1. Hvis ja – med hvem? 12.2. Hvis ja – hvordan og evt. hvad snakker I om?

Table 3: Interviewguide anvendt til udførelse af semistrukturerede interviews i specialet.

For en enkelt af interviewpersonerne blev det valgt at justere interviewguiden en smule. Det skyldes, at jeg på forhånd havde viden om de grundlæggende informationer for denne interviewperson, hvorfor jeg ikke ville spilde hverken hans eller min tid med at stille de spørgsmål. Dette kan af forskningsetiske årsager ikke uddybes yderligere.

Tilgangen til at foretage interviews er udarbejdet med udgangspunkt i Kvale og Brinkmanns beskrivelse af et interviews syv faser (Kvale og Brinkmann, 2012 s. 122). Ovenfor er fem af de syv faser - tema, design, interview, verifikation og transskription (Kvale og Brinkmann, 2012 s. 122) - beskrevet. Nedenfor følger afsnittet "Analysestrategi". Dette afsnit vil hovedsageligt tage udgangspunkt i de sidste to interviewfaser, analyse og rapportering (Kvale og Brinkmann, 2012 s. 122).

3.3 ANALYSESTRATEGI

I dette afsnit vil tilgangen til analysen blive fremført, og derudover vil analysens opbygning blive beskrevet.

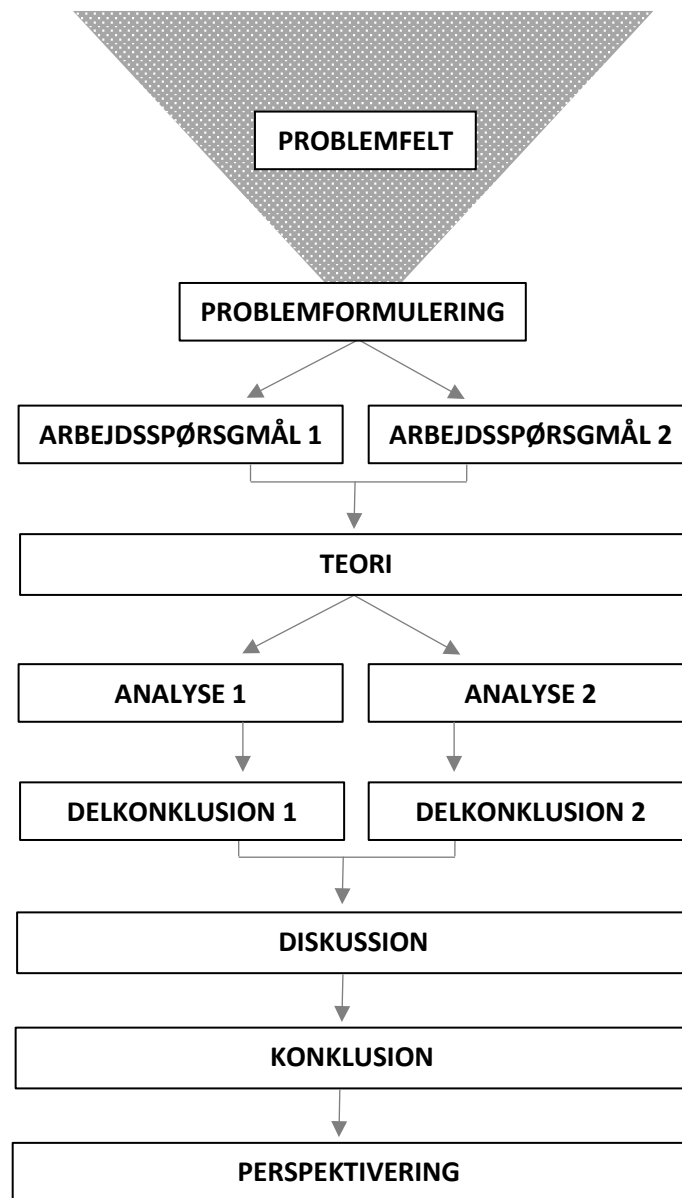
Analysens fokus i dette speciale er først og fremmest at besvare de to arbejdsspørgsmål. Dette gøres som nævnt i metodeafsnittet med udgangspunkt i interviewpersoners livsverden, hvor der er fokus på mening. For at strukturere analysen anvendes meningskondensering. Meningskondensering er en metode, hvormed interviewpersoners meninger kan gøres til kortere og mere præcise formuleringer (Kvale og Brinkmann, 2012 s. 227). I denne analyse er der mere specifikt taget udgangspunkt i Giorgis meningskondenseringsstrategi, som er udviklet på baggrund af en fænomenologisk tilgang (Kvale og Brinkmann, 2012 s. 227). Denne tilgang benyttes ofte ved store mængder af empiri for at skabe et overblik over materialets indhold (Kvale og Brinkmann, 2012 s. 228). Idet der kun er foretaget fire interviews, er mængden af empiri relativt lille i dette speciale. Dog er der stadig i nærheden af 30 normalsiders interviewtransskriptioner, og i kraft af at interviewene er semistrukturerede, har de ikke alle helt den samme opbygning på trods af anvendelse af interviewguiden. Derudover er meningskondensering et centralt og vigtigt element i en fænomenologisk tilgang, hvor livsverdenen undersøges ud fra de interviewede personers hverdagsprog. Derfor anses det for at være en nyttig metode at anvende i dette speciale.

Ifølge Giorgi består en analyse af fem trin. Først læses de foretagne interviews igennem. Dette gøres for at få et overblik over det materiale, der er indsamlet. Andet trin er ifølge Giorgi, at forskeren beskriver det, som han kalder de 'naturlige meningsenheder', hvilket er hele citater fra de foretagne interviews. Herefter omformulerer forskeren dette til et centralt tema. Dette skal forsøges at gøres så enkelt som muligt, så det giver det bedste overblik. De sidste to trin består af henholdsvis en sammenligning mellem de centrale temaer, og hvad der ønskes undersøgt, og at binde de centrale temaer sammen i beskrivelser (Kvale og Brinkmann, 2012, s. 228). Nedenfor ses et par enkelte eksempler på meningskondenseringen.

Naturlig enhed	Centralt tema
<i>"Altså jeg ved godt, der er et problem med indvandringen, især her i København, så jeg ved godt, at der er mange, som laver nogle ting, som gør, at politiet får lyst til at stoppe flere indvandrere, så jeg kan godt forstå det, men det altså man bliver jo bare sat i bås ik', så ja det er sådan."</i>	Forståelse for adfærd <-> frustration over situation
<i>"Ja, det gør jeg, altid når jeg kører, så holder jeg øje, ikke fordi der er noget, men bare lige for at se, hvor er det nu, de er henne."</i>	Konstant opmærksomhed på politiet

I de konkrete fortolkninger af meninger og de centrale temaer anvendes teori. Teorien, der anvendes, er valgt med udgangspunkt i forståelsen af etnisk profilering, som den beskrives i afsnit 2.4 "Begrebsafklaring og afgrænsning". Her beskrives, at etnisk profilering forstås som en handling, der sker mellem to individer, hvorfor teorivalget falder på teorier med et interaktionistisk fokus. Dette beskrives yderligere i det næstfølgende afsnit "Teoretisk forståelse af begrebet etnisk profilering".

Den konkrete opbygning af analysen vil tage udgangspunkt i de to arbejdsspørgsmål. Hvert arbejdsspørgsmål vil have sit eget afsnit med en dertilhørende analyse og delkonklusion. Dette vil lede til en samlet konklusion, der besvarer projektets problemformulering. På næste side ses projektets overordnede struktur illustreret.

Figur 2: Overblik over projektets overordnede struktur.

4 TEORETISK FORSTÅELSE AF BEGREBET ETNISK PROFILERING

I specialets problemfelt blev det beskrevet, at etnisk profilering i dette speciale anses som værende en diskriminerende handling, der opstår i mødet mellem to mennesker. I 2.3 "Det sociale problem og socialt arbejde" blev etnisk profilering beskrevet ud fra en teoretisk vinkel, der anså sociale problemer som en social konstruktion, hvor det sociale problem først opstår, når der sker en kollektiv definitionsproces af området, og det dermed bliver anerkendt som værende et socialt problem (Guldager og Skytte, 2017 s. 66-67+70). Samtidig blev etnisk profilering dog også anerkendt som værende et socialt problem på trods af, at to bærende samfundsaktører ikke har anerkendt etnisk profilering som værende et problem eller i det hele taget anerkender, at det overhovedet finder sted i Danmark (Ft.dk₂.dk, 2018, Politianklagemyndigheden.dk, 2018, BT.dk, 2019, Jyllands-Posten₁, 2019). Årsagen til at etnisk profilering stadig i dette speciale anses som værende et socialt problem er primært, som det ligeledes fremgår af afsnit 2.3 "Det sociale problem og socialt arbejde", at forskere, etniske minoriteter selv samt medier har anerkendt etnisk profilering som værende et socialt problem, på trods af at politi og politikere ikke anser det som værende et problem (Institut for Menneskerettigheder, 2011, Ansel-Henry og Branner Jepsen, 2003, Holmberg og Kyvsgaard, 2003, DR.dk₁, 2018, DR.dk₂, 2018, DR.dk₃, 2018, DR.dk₄, 2018, Politiken.dk₁, 2018, Politiken.dk₂, 2018).

Med udgangspunkt i de to ovenstående præmisser for specialet er det fundet relevant at inddrage interaktionistisk teori. Dette gøres blandt andet for at nuancere måden at anse et socialt problem på i forhold til den måde, hvorpå sociale problemer bliver beskrevet i problemfeltet. Desuden anses etnisk profilering jo netop som værende en hændelse, der sker i mødet mellem mennesker, hvilket er et interaktionistisk udgangspunkt. Dermed underbygger det ligeledes vigtigheden i empiriens fokus på oplevelsen af mødet ud fra den ene parts synspunkt.

4.1 DEFINITION AF INTERAKTIONISME OG TEORETISKE BIDRAG INDDRAGET I SPECIALET

Interaktionisme er en fælles betegnelse for teorier, der ser samspillet mellem individer som betydningsfuldt, herunder også det enkelte individs opfattelse af dette samspil. Dette skyldes i høj grad en forståelse af, at individers samspil, og måden hvorpå samspillet opfattes af individerne, har betydning for individernes senere handlen (Strand Hutchinson og Olteal, 2011 s. 89+91). Denne forståelse ligger desuden også meget tæt op ad det fænomenologiske videnskabsteoretiske udgangspunkt, som specialet har, da det jo netop i denne videnskabsteoretiske retning også

opfattes som værende essentielt at inddrage viden fra individer og belyse, hvordan individer sammen er med til at skabe verdenen, som beskrevet i afsnit 3.1 "Videnskabsteori" (Strand Hutchinson og Oltedal, 2011 s. 89+94-96). Derudover er Thomas-teoremet "*Når mennesket definerer en situation som virkelig, så er den virkelig i sine konsekvenser*", der ligeledes er beskrevet i afsnittet "Videnskabsteori" som værende en afgørende pointe i fænomenologien, også centralt i den interaktionistiske tilgang (Strand Hutchinson og Oltedal, 2011 s. 91).

Det første teoretiske bidrag, der inddrages i specialet, er Erving Goffmans teori om stigma. Hernæst vil Howard Saul Beckers teori om outsiders inddrages. Disse to teoretiske udgangspunkter er, som beskrevet i begyndelsen af dette afsnit, valgt på baggrund af en forståelse for, at det netop er mødet mellem politi og minoritetsetnisk dansker, som er væsentligt, både ud fra den fænomenologiske tilgang, men også med udgangspunkt i opfattelsen af etnisk profilering som begreb. At det netop er disse to teoretikere, der inddrages, skyldes, at de begge er repræsentanter for det, som kaldes "stemplingsteori i forhold til sociale afvigelse", og at de samtidig er nogle af de mest anerkendte og anvendte teoretikere inden for det interaktionistiske område.

4.2 GOFFMANS TEORI OM STIGMA OG MINORITETSETNISKE DANSKERE SOM STIGMATISEREDE INDIVIDER

Erving Goffman er en af de mest betydningsfulde sociologer og beskæftiger sig med menneskers samhandling og sociale interaktion (Lundemark Andersen, 2013 s. 138). I dette afsnit vil Goffmans teori om stigma blive benyttet. Denne teori tilhører den overordnede gruppe af teorier kaldet symbolsk interaktionisme. Symbolsk interaktionisme er en betegnelse, der første gang blev benyttet af den amerikanske sociolog Herbert Blumer. Teorier, der beskrives som tilhørende symbolsk interaktionisme, har fem grundlæggende fællestræk: 1) definitionen af situationen bygger på Thomas-teoremets antagelse, 2) de ser al samhandling som værende social, 3) individer interagerer med hinanden ved hjælp af symboler, 4) individer er aktive, og 5) individer handler (Levin og Trost, 2005 s. 106-107).

Goffman arbejder med to centrale begreber i forbindelse med stigma: tilsyneladende social identitet og faktisk social identitet (Goffman, 1975 s. 14). Den tilsyneladende sociale identitet opstår i menneskers møde med hinanden. For eksempel ses det i de foretagne interviews, hvor ingen af de interviewede er kriminelle, at politiet i mødet med minoritetsetniske mænd ser en tilsyneladende identitet som kriminel, eller i hvert fald potentiel kriminel, mens den faktiske identitet er, at de

interviewede minoritetsetniske mænd er lovlydige. Der opstår dermed et mismatch mellem den tilsyneladende og faktiske identitet, som ifølge Goffman skyldes på forhånd opstillede kategorier for de minoritetsetniske mænd.

Goffman mener nemlig, at samfundet opstiller kategorier for mennesker og samtidig er med til at definere hvilke forskellige egenskaber, der gør sig gældende i de forskellige kategorier (Goffman, 1975 s. 13). I mødet mellem mennesker er det disse kategorier samt forestillinger om egenskaber, der er dominerende, og forventningerne forstærkes yderligere af det sociale miljø, som individet befinder sig i. Det sociale miljø er nemlig med til at give individer en idé om, hvilke typer af mennesker, man møder netop her. Alle disse forventninger til en person er det, som Goffman beskriver som den tilsyneladende identitet. Den faktiske identitet er derimod de ting, der rent faktisk gør sig gældende for personen, for eksempel at denne er en lovlydig borger (Goffman, 1975. s. 14). Hvis et individ har en egenskab, der ikke passer i den kategori, som individet umiddelbart burde tilhøre, altså hvis den faktiske sociale identitet ikke stemmer overens med den tilsyneladende sociale identitet, og denne egenskab er en mindre ønskværdig egenskab, ændres individet i andres bevidsthed fra at være et 'almindeligt' menneske til at være et 'fordærvet' menneske (Goffman, 1975 s. 14-15). Til dette skriver Goffman:

"At blive stemplet på denne måde indebærer et stigma, især når den pågældende derved bringes i meget stærk miskredit; af og til bliver det også kaldt for en svaghed, en brist, et handicap." (Goffman, 1975 s. 15)

Desuden gør Goffman opmærksom på, at der findes flere forskellige former for uoverensstemmelser mellem den tilsyneladende og den faktiske sociale identitet. For eksempel kan en forskel også være positiv. Derudover kan der også være negative forskelle, der ikke medfører, at man ser individet som 'fordærvet', men dette sker kun, hvis den negative egenskab, der adskiller sig fra forventningen, anses som uforlignelig med de stereotype forventninger, der eksisterer til den tilsyneladende sociale identitet. Dermed definerer Goffman begrebet stigma som værende et begreb, der beskriver en 'dybt miskrediterende' egenskab (Goffman, 1975 s. 15). Dog er det vigtigt at være opmærksom på, at hvad der kan være stigmatiserende hos en kategori eller en type af individer, ikke nødvendigvis er det hos en anden. Der findes dog nogle former for negative egenskaber, der ses som værende stigmatiserende blandt næsten alle kategorier af mennesker og

dermed i hele samfundet, eksempelvis pædofili (Goffman, 1975 s. 16). Derudover argumenterer Goffman også for at ét enkelt stigma kan medføre en række nye stigma hos et individ, idet man nu har andre negative forventninger til eller fordomme omkring det stigmatiserede individ (Goffman, 1975 s. 18).

Når det handler om årsagerne til stigma, arbejder Goffman med tre forskellige årsagsforklaringer. Den første årsag kalder han 'kropslige vederstyggeligheder', hvilket betegner forskellige former for fysiske misdannelser, for eksempel et handicap. Den anden årsag beskrives som 'karaktermæssige fejl'. Disse indebærer blandt andet viljesvaghed, dominerende eller unaturlige lidenskaber, forræderiske overbevisninger eller uhæderlighed. Det er denne kategori at eksempelvis kriminel adfærd falder ind under. Den sidste årsag er de såkaldte 'tribale stigmata', der omfatter race, nationaloprindelse og religion (Goffman, 1975 s. 17). Når det omhandler det tribale stigma, er det vigtigt at være opmærksom på, at det udelukkende gør sig gældende, hvis det kan ses - for eksempel kan det ikke nødvendigvis ses hvilken religion, et individ tilhører.

Når et individ besidder et stigma, mener Goffman, at andre individer udelukkende ser den ene 'dybt miskrediterende' egenskab hos personen og dermed ser bort fra alle andre egenskaber, som det stigmatiserede individ naturligvis også besidder. Dette har betydning for den måde, hvorpå individer interagerer med stigmatiserede individer. Individer uden stigma frembringer en 'naturlig' reaktion hos andre individer, fordi de lever op til de forventninger, der måtte være til dem, og man ved derfor, hvordan man bør reagere. Det forholder sig anderledes ved stigmatiserede individer. Når et individ besidder et stigma, ser andre individer ifølge Goffman ikke det stigmatiserede individ som et 'rigtigt' menneske, hvilket medfører en diskriminerende adfærd (Goffman, 1975 s. 17-18).

Hvis man skal benytte Goffmans stigma teori til at komme med mulige forklaringsårsager til politiets anvendelse af etnisk profilering, må minoritetsetniske danskere nødvendigvis anses som værende stigmatiserede individer. Det stigma, som etniske minoriteter besidder, er det, som betegnes af Goffman som værende det tribale stigma, idet stigmaet skyldes etnicitet. Dette stigma indebærer en række fordomme omhandlende hvilke egenskaber, som denne person besidder. I dette tilfælde vil det være rimeligt at antage, at der findes en fordom om, at hvis man besidder dette tribale stigma, nemlig at tilhøre en etnisk minoritet, er man også kriminel. Dermed medfører det tribale stigma endnu et stigma – det, som Goffman kalder 'karaktermæssige fejl'. Denne sammenkobling

af det tribale stigma og karaktermæssige fejl kan være med til at forklare, hvorfor etnisk profilering foregår:

Figur 3: Sammenkoblingen af det tribale stigma og stigma baseret på karaktermæssige fejl i forbindelse med etnisk profilering.

Udover at være med til at forklare processen med tildeling af tribalt stigma og derefter karaktermæssigt stigma til personer med minoritetsetnicitet, beskæftiger Goffman sig også med den stigmatiseredes håndtering af et stigma. Dette er primært relevant i forhold til arbejdsspørgsmål 2: "Hvordan præger disse oplevelser hverdagen for de etniske minoritetsmænd?", hvor formålet er at undersøge, hvilke betydninger etnisk profilering har for de minoritetsetniske mænd. Derfor redegøres der ligeledes kort for Goffmans beskrivelse af dette.

4.3 DET STIGMATISEREDE INDIVIDETS HÅNDBETING AF ET STIGMA IFØLGE GOFFMANN

Begrebet stigma har et todimensionelt perspektiv. Enten ved den stigmatiserede, at han/hun bliver stigmatiseret, eller også går den stigmatiserede ud fra eller ved, at stigmaet ikke vil blive opdaget. I den førstnævnte situation kalder Goffman individet 'den miskrediterede', mens han i den anden situation kalder individet for 'potentielt miskrediteret'. En miskrediteret kan ikke skjule sit stigma, men det kan et potentielt miskrediteret derimod (Goffman, 1975 s. 16). Når man som de mænd, som dette speciale beskæftiger sig med, bliver stigmatiseret på baggrund af etnicitet og dermed bliver tildelt et tribalt stigma, betegnes man som værende miskrediteret. Dette skyldes, at stigmaet beror på ting, der ikke kan skjules, såsom hud- og hårfarve. Goffman fremhæver dog, at personer, der stigmatiseres på baggrund af fysiske træk, enten fordi de er tildelt et tribalt eller et fysisk stigma, kan forsøge at ændre på dette, eksempelvis ved at gennemgå plastikoperationer (Goffman, 1975 s.21-22). De minoritetsetniske mænd kan ændre på deres hårfarve, men ikke på deres hudfarve, hvorfor denne strategi ikke vil være en mulighed i forhold til at forsøge at undgå at blive stigmatiseret. Det samme gør sig gældende for den anden måde, som Goffman beskriver i forhold til, hvordan et individ kan håndtere sit stigma. Den miskrediterede kan vælge at foretage sig ting, som folk almindeligvis ikke vil betragte som værende muligt for en person, der besidder et stigma. Goffman beskriver udelukkende denne form for håndtering af stigma som noget, personer med et

fysisk stigma kan anvende (Goffman, 1975 s.21-23), hvorfor denne strategi heller ikke anses som værende relevant for dette projekts målgruppe. Den sidste metode, hvormed en miskrediteret kan ændre sit stigma og dermed håndtere det, er ved hjælp af det, som Goffman beskriver således:

"Endelig kan den, der på miskrediterende måde skiller sig ud fra de andre, bryde med det, der kaldes virkeligheden, og gøre et hårdnakket forsøg på at benytte en ukonventionel fortolkning af sin sociale identitets beskaffenhed." (Goffman, 1975 s. 23)

Man kan således ændre på sin adfærd eller sin udstråling, så den ikke i så høj grad lever op til de forventninger, der må være til personer med dette bestemte miskrediterede stigma. Dette er den håndteringsmekanisme, som interviewpersonerne i de foretagne interviews kan benytte. Det kræver dog, at man er bevidst om hvilke forventninger og fordomme, der eksisterer omkring ens stigma, men som nævnt tidligere i dette afsnit medfører det tribale stigma et stigma baseret på karaktertræk. Et stigma baseret på karaktertræk medfører, at den stigmatiserede anses som værende en potentielt miskrediteret, da det ikke umiddelbart kan ses, hvorvidt en person for eksempel er kriminel eller ej. Den potentielt miskrediterede kan ifølge Goffman forsøge at skjule sin 'dybt miskrediterende' egenskab (Goffman, 1975 s. 16). Udover at håndtere sit stigma på forskellige måder, kan den stigmatiserede også forsøge at benægte eller 'glemme' sit stigma. Dette gøres blandt andet ved at fremhæve positive egenskaber ved sig selv (Goffman, 1975 s. 21).

4.4 STIGMAETS PÅVIRKNING AF DET STIGMATISEREDE INDIVIDS IDENTITETSBIILLEDE

En sidste ting, Goffman beskæftiger sig med i forhold til stigma, er, hvorledes stigmaet påvirker den stigmatiseredes identitetsbillede - det, som Goffman betegner som jegidentiteten (Goffman, 2009 s. 147). Til at beskrive dette benytter Goffman sig især af to begreber: ambivalens og skam. Disse to begreber hænger sammen med det, som Goffman beskriver som ind-gruppen og ud-gruppen. Ind-gruppen er den gruppe af personer, der besidder samme stigma som en selv, mens ud-gruppen er de øvrige personer i et samfund. Goffman fremhæver, at et stigmatiseret individ kan opleve en ambivalens i forhold til tilhørsforholdet til ind-gruppen, det vil sige i forhold til enten at føle et tilhørsforhold eller tage afstand til ind-gruppen. Dette kan eksempelvis ende med, at en stigmatiseret selv stigmatiserer andre i ind-gruppen, hvis deres stigma er mere tydeligt end dennes eget. I forhold til tribalt stigma baseret på etnicitet kan det være svært at stigmatisere andre, der tilhører den samme ind-gruppe, da det er svært at vurdere, om et individ f.eks. ser mere eller mindre

mellemøstlig ud. Det tribale stigma medførte dog som nævnt et stigma baseret på karaktertræk, og i forhold til dette er det nemmere at stigmatisere andre i samme ind-gruppe - for eksempel kan man synes, at en person 'ser mere kriminel ud' end sig selv (Goffman, 2009 s. 148-149). En anden form for ambivalens, som den stigmatiserede kan føle, er i forhold til valg af omgangskreds - skal den stigmatiserede omgås personer i ind-gruppen eller ud-gruppen? (Goffman, 2009 s. 149-150). I forhold til følelsen af skam, hænger det meget sammen med ovenstående om ambivalens. Hvis en person i samme ind-gruppe som en selv 'opfører sig på en stereotyp måde', så de negative egenskaber bliver fremhævet, kan det medføre en følelse af skam. Denne skam udvikler sig dog senere til en følelse af skamfuldhed over at føle skam (Goffman, 2009 s. 149-150).

Det præsenterede udsnit af Goffmans teori omhandler således tre områder i forhold til stigma: for det første hvordan stigmaet opstår, og hvad det er, for det andet hvordan individet håndterer et tildelt stigma, og til sidst hvilke betydninger et stigma kan have for den stigmatiseredes identitetsbillede. Nedenfor vil Beckers teori om outsiders blive redegjort for.

4.5 BECKERS TEORI OM OUTSIDERE

Becker anser social afvigelse som værende noget, der forekommer på baggrund af en række samfundsopstillede regler. Dette synliggøres i Beckers definition af afvigelse, som ses nedenfor:

"Sociale grupper skaber afvigelse ved at opstille regler, som skaber afvigelse, når de bliver overtrådt, og ved at anvende disse regler på bestemte personer og stemple dem som outsiders." (Becker, 2013 s. 29)

På denne måde bliver afvigelse således betraget som en adfærd andre finder afvigende, og det er dermed interaktionen mellem den person, der begår den afvigende handling, og dem, der reagerer på den, der er betydningsfuld. Dette betyder ligeledes, at hvad der af nogen betragtes som en afvigelse, ikke nødvendigvis gøres det af andre (Becker, 2013 s. 24-28+38). For eksempel betragtes kriminel adfærd som en afvigelse i et retssamfund, hvor der er fælles regler, da kriminalitet netop bryder med disse regler. Dog er der grupper inden for dette retssamfund, hvori kriminel adfærd ikke betragtes som en afvigelse, nærmere tværtimod, for eksempel i rockergrupperinger og lignende.

Derudover lægger Becker i sin teori om afvigelse og stempeling vægt på at alle, som tilhører en kategori, der er blevet stemplet som afvigere, ikke nødvendigvis er afvigere. Det samme gælder

omvendt, idet en kategori, som er blevet stemplet, ikke nødvendigvis indeholder alle de personer, der er afvigere (Becker, 2013 s. 30). Dette gør sig gældende i den kategori, som de etniske minoritetsmænd tilhører - de betragtes på baggrund af deres udseende som værende kriminelle. Nogle personer i denne kategori af individer er kriminelle, og nogle er ikke. Derudover tilhører alle kriminelle ikke denne kategori, idet der naturligvis også findes kriminelle med etnisk majoritetsbaggrund. Hvis en kategori er blevet stemplet som afvigere, men alle i kategorien ikke er det, eller alle afvigere ikke tilhører kategorien, er det Beckers påstand, at man ikke kan sige noget konkret om hvilke fællestræk, der således er årsagen til afvigelsen. Derimod kan man sige noget om, hvad de personer eller den kategori, der bliver stemplet som afvigere, har tilfælles. For det første har de det tilfælles at blive stemplet som afvigere (Becker, 2013 s. 30-32).

Becker beskriver yderligere, at en afvigelse kan fortolkes forskelligt, alt efter hvornår den begås, og af hvem den begås. Dette skal forstås sådan, at hvis der i et samfund er øget fokus på én type af afvigelse, kan det være 'farligere' at begå denne afvigelse (Becker, 2013 s. 33). Et helt konkret eksempel kan være, at et stort fokus på indbrud kan gøre det sværere at begå indbrud, da både politiet og befolkningen kan have øget opmærksomhed på netop dette. Det kan dog også forstås i en mere overført betydning. Hvis man eksempelvis ser på rygning, har det store fokus på hvor sundhedsskadeligt det er måske medført, at flere mennesker vil stemple rygere og se dem som værende afvigere, end der måske ville have været for bare 10 år siden. Derudover fremhæver Becker også, at hvorvidt noget bliver betragtet som en afvigelse afhænger af, hvem der begår afvigelsen, og hvem som føler at have været påvirket af denne afvigelse. Som eksempler nævner Becker selv resultater fra Edwin H. Sutherlands undersøgelser af middelklassekriminalitet. For eksempel at en sort mand, der har overfaldet en hvid kvinde, i langt højere grad vil blive dømt for forbrydelsen end en hvid mand, der har overfaldet en hvid kvinde (Becker, 2013 s. 33-34). Dette ligger lidt op af problemstillingen med etnisk profilering og kan være en af årsagsforklaringerne til, at etnisk profilering finder sted, fordi mænd med anden etnisk baggrund end dansk tilhører en anden kategori i samfundet end mænd med etnisk dansk baggrund.

Et andet og vigtigt spørgsmål, som Becker rejser i sin analyse af outsiders og stempelingsteori, er, hvem der bestemmer de regler, som afgør, om noget anses som værende en afvigelse eller ej. Her fremhæver Becker en interessant pointe i forhold til problematikken om etnisk profilering. Netop at det begreb, som Becker benytter om afvigere – outsiders - har en todelt betydning. Outsiders kan

nemlig også se de personer, der har bestemt reglerne, som de stemples ud fra, som værende outsiders (Becker, 2013 s. 35). Dette kan være tydeligt i eksempelvis en rockergruppering, hvor man internt i grupperingen kan se ned på andre, som lever mere 'almindelige' liv, og er med til at fastsætte de regler, som rockerne kan blive stemplet ud fra. I forhold til etnisk profilering vil man til en vis grad også kunne argumentere for, at de minoritetsetniske mænd muligvis vil se politiet, som er de personer, der opstiller reglen "hvis man tilhører en etnisk minoritet, er man nok kriminel", som værende outsiders. Et øget fokus på etnisk profilering som værende et socialt problem vil muligvis kunne medføre, at politiet i højere grad og af flere mennesker vil blive anset som værende outsiders i forhold til dette punkt. Dette ville kunne lede til at politiet, jævnfør Beckers pointe med at fokus på en afvigelse kan gøre det sværere at udføre denne afvigelse (Becker, 2013 s. 33), i mindre grad ville benytte sig af etnisk profilering. I forhold til regler, og specifikt håndhævere af regler, skriver Becker således:

"Den tydeligste konsekvens af et vellykket korstog er skabelsen af et nyt sæt regler. Med skabelsen af et nyt sæt regler finder vi ofte, at et nyt sæt af håndhævelsesmyndigheder og funktionærer bliver etableret. Undertiden overtager eksisterende myndigheder selvfølgelig administrationen af den nye regel, men oftere skabes der et nyt sæt regelhåndhævere. (...) Med etableringen af organisationer af regelhåndhævere bliver korstoget institutionaliseret." (Becker, 2013 s. 158)

Ovenstående kan være svært at oversætte direkte til den situation, der gør sig gældende i forhold etnisk profilering. Man kan dog sige, at 'vellykket korstog' i denne forbindelse vil være opfattelsen af, at mænd med anden etnisk baggrund end dansk er afvigere, og denne nye regel er således den, man ifølge statistikken og forskningen kan spore i politiets brug af etnisk profilering (Holmberg og Kyvsgaard, 2003, DR.dk¹, 2018), og dermed er 'korstoget' institutionaliseret.

Derudover nævner Becker ligeledes, at forskellige gruppers regler i nogle tilfælde kan modsige hinanden, hvilket naturligvis medfører en differentieret holdning til hvis opførsel, der er korrekt (Becker, 2013 s. 35). Dette er ligeledes interessant i forhold til etnisk profilering. De minoritetsetniske mænd har ikke begået nogen afvigelse, der blot er en formodning fra politiets side om, at de muligvis har begået en afvigelse på baggrund af nogle udseendemæssige faktorer, og politiet diskriminerer derfor (ENAR, 2009 s. 2). Denne diskrimination kan outsiderne (de minoritetsetniske mænd) anse for at være afvigende, hvorfor der dermed opstår en konflikt i forhold

til hvilken opførsel, der er korrekt. Politiet afviser jo som nævnt i afsnit 2.2. ”Introduktion til etnisk profilering i Danmark”, at etnisk profilering finder sted (Politianklagemyndigheden.dk, 2018, Bt.dk, 2019, Jyllands-Posten.dk¹, 2019), hvorfor de naturligvis synes, at de minoritetsetniske mænd opfører sig ukorrekt, siden de henvender sig til dem og sigter dem for en forbrydelse.

De minoritetsetniske mænd, der bliver udsat for etnisk profilering, har som nævnt ikke begået en afvigelse. Der er blot en formodning om, at de har gjort det, og denne form for afvigere beskriver Becker som ’uforskyldte anklagede’ (Becker, 2013 s. 39).

4.6 OPSUMMERING

Ovenfor er specialets teoretiske udgangspunkt hermed redegjort for, og dette skal sammen med den indhentede empiri ligge til grund for besvarelsen af projektets problemformulering og de dertilhørende arbejdsspørgsmål. Valget af Goffman og Beckers teorier skyldes, som det blev nævnt kort i starten af dette kapitel, dels specialets videnskabsteoretiske udgangspunkt i fænomenologien og hermeneutikken, dels de to teoriers fokus på interaktionen mellem individer, idet netop interaktionen mellem individer er helt central i etnisk profilering, og dels teoriernes fokus på stempeling, da der kan argumenteres for, at en diskriminerende adfærd er et resultat af en stemplingsproces. Derudover supplerer teorierne også hinanden i tilgangen til stemplingsprocessen og betydningen af denne proces for både det enkelte individ og mere generelt for grupper af individer, hvorfor de ligeledes anses for at være relevante at benytte i et samspil i dette speciale.

5 ANALYSE

Dette afsnit "Analyse" består af to dele. Første del er udarbejdet med henblik på at besvare arbejdsspørgsmål 1, mens anden del besvarer arbejdsspørgsmål 2. Efter hvert afsnit følger en delkonklusion.

5.1 ARBEJDSSPØRGSMÅL 1

Denne del af analysen skal forsøge at besvare arbejdsspørgsmål 1: *"Hvordan oplever mænd med anden etnisk baggrund end dansk etnisk profilering?"*. Arbejdsspørgsmål 1 er udarbejdet for at kunne besvare første del af problemformuleringen, der lyder som følger:

"Hvilke erfaringer har etniske minoritetsmænd med diskriminerende etnisk profilering fra det danske politi?"

Analysen tager udgangspunkt i de fire foretagne interviews og udføres med baggrund i ovenstående teoretiske udgangspunkt.

Først og fremmest bekræfter tre ud af de fire interviewpersoner, at de har oplevet at blive stoppet af politiet og efterfølgende blive sigtet for en kriminel handling, hvorefter sigtelsen er frafaldet, idet den foretagne visitation af dem og/eller deres bil afkræftede sigtelsen. En enkelt af interviewpersonerne har én gang oplevet efterfølgende at blive anklaget for en forbrydelse, men endte med at få medhold i retten og blev derfor ikke dømt. Det kan dermed bekræftes, at disse tre interviewpersoner har oplevet at blive sigtet for en forbrydelse uden efterfølgende at blive dømt. De tre interviewpersoner er herudover relativt enige i, hvor ofte det sker, at de bliver standset af politiet, og deres oplevelse er, at det sker ofte. En af interviewpersonerne siger således om dette:

"Det er faktisk i perioder, så er der en periode, hvor jeg i løbet af en periode bliver stoppet tre gange om ugen, og så er der en periode på et par uger, hvor jeg faktisk slet ikke møder, eller jo jeg møder politiet, men hvor de ikke stopper mig."

Mens en anden svarer således på spørgsmålet om, hvor ofte han oplever at blive stoppet af politiet:

"Ja. Hele tiden nærmest. Bare i den her uge er jeg blevet stoppet 2 gange (interviewet er foretaget torsdag morgen)."

Udover at være forholdsvist enige om at de tit oplever at blive stoppet af politiet, er de tre mænd, som har deltaget i interviews, og som har oplevet at blive stoppet af politiet, enige om, hvor det sker. De oplever det ikke kun, når de befinder sig på eksempelvis Nørrebro, men også i de andre bydele i København og i Københavns omegn:

”Det er ikke kun på Nørrebro, men mest, men der er også mere politi. Men altså det er også på Vesterbo og Østerbro og Frederiksberg, men det er mest på Nørrebro.”

Derudover er en enkelt af interviewpersonerne i kraft af hans arbejde tit rundt omkring i andre dele af Danmark, og her oplever han de samme tendenser:

”(...) men jeg synes faktisk ikke, at jeg bliver stoppet specielt meget på Nørrebro, og jeg kommer jævnligt på Nørrebro. (...) Øhm, hvad hedder det, jeg synes, det er meget det samme, jeg oplever ikke sådan forskel på at det, og heller ikke i takt med at i sommerhalvåret er jeg måske 3-4 dage om ugen i Jylland, og jeg tror det er det samme uanset hvor man opholder sig, og jeg hører faktisk også fra bekendte jeg har at, for eksempel i Århus, at de oplever det samme som jeg oplever.”

Dog nævner flere af interviewpersonerne, at de oplever at blive stoppet oftere af politiet, hvis der lige har været en hændelse i et område, som gør, at politiet er mere opmærksomme og mere tilstede i dette område, eller hvis der er en visitationszone. Som eksempel nævner den ene interviewperson de optøjer, der for nyligt har været på Nørrebro i forbindelse med Rasmus Paludans tilstedeværelse, som værende en episode, der fik politiet til at være ekstra talstærkt tilstede på Nørrebro i en periode, hvilket afspejlede sig i antallet af henvendelser og visitationer fra politiet.

”(...) Og selvfølgelig nu hvor der har været noget ballade med Rasmus Paludan, har der jo automatisk været mere politi på Nørrebro, og der har jeg oplevet at blive stoppet mere, og så kan man godt mærke hey nu er der lidt mere politi igen, og så vil de gerne have fat i folk (...)”

Det er således noget, de oplever overalt. Der er dog naturligvis en sammenhæng mellem hvor talstærkt politiet er til stede i et område og hvor ofte, de oplever at blive stoppet.

Udover hvor ofte og hvor de interviewede oplevede at blive stoppet af politiet, kom de tre interviews også til at omhandle hvilke personer med minoritetsetnisk baggrund, som oplever at blive regelmæssigt stoppet af politiet. Dette blev fundet interessant i forhold til at undersøge, hvorvidt der inden for den store kategori af personer med anden etnisk baggrund er mindre

kategorier, som politiet i højere grad finder interessante end andre. Det var ikke som udgangspunkt en del af interviewguiden, men det var noget, der i løbet af to af de foretagne interviews blev talt om, hvorfor der naturligtvis blev spurgt mere ind til dette. Alle tre personer, som har oplevet at blive stoppet af politiet, understregede hurtigt, at det også skete for alle deres venner med anden etnisk baggrund. Derudover var der to af interviewpersonerne, der nævnte, at det nærmest aldrig skete for deres forældre. En af dem siger således:

"Min far er blevet stoppet et par gange, fordi jeg kører en stor bil ikk os, det er en Audi Q7, jeg ved ikke hvor meget, du har forstand på biler? Men altså den bliver stoppet ret meget, så når min far kører i den, og de slår nummerpladen op, kan de se det er en ung en, der ejer den, og så vil de rigtig gerne tale med personen (...) Så til dit spørgsmål kan jeg både sige ja og nej, fordi jo de oplever det, altså min far, slet ikke min mor (...) og jeg tror meget, han oplever det, fordi det er min bil, og det er den bil, som det er, så stor en bil."

Det ses således, at det udelukkende er hans far, og ikke hans mor, som oplever at blive stoppet af politiet, hvilket stemmer overens med det statistiske grundlag for etnisk profilering, som blev fremlagt i afsnit 2.4 "Begrebsafklaring og afgrænsning". Derudover bliver det understreget i ovenstående citat, at hans fars udelukkende oplever det, fordi han kører i en stor og dyr bil, og fordi denne bil tilhører en ung person. I afsnit 4 "Teoretisk forståelse af etnisk profilering" blev det beskrevet, at etnisk profilering med udgangspunkt i Goffmans stigmateori sker på baggrund af en kædereaktion mellem et tribalt stigma og et stigma baseret på karaktærmæssige fejl, hvor den karaktærmæssige fejl udgøres af kriminalitet. Det tyder på, at den kriminalitet, det forventes at personer med dette tribale stigma begår, ændrer sig i takt med alderen. De to personer, der medvirkede i de foretagne interviews, som er i starten af tyverne, oplever begge, at de to ting, de bliver sigtet mest for, uden sammenligning er besiddelse af våben og euforiserende stoffer. I modsætning nævner den ene af disse interviewpersoner i ovenstående citat, at når hans far stoppes, er det på baggrund af en stor og dyr bil. Denne tendens bliver underbygget af den tredje interviewperson, som er lidt ældre end de to andre. Han understregede flere gange, at politiet stopper ham og spørger, om det er hans bil, tjekker om den er meldt savnet, eller om den er stjålet. Det ses således, at alderen har en betydning i forhold til, hvilke fordomme politiet har om typen af den kriminalitet, de forventer, at de minoritetsetniske danskere har begået. Derudover nævner begge de unge interviewpersoner, at deres forældre virkeligt sjældent eller slet ikke er i kontakt

med politiet, og den lidt ældre interviewperson bliver stoppet meget. Det må ud fra de to unge mænds alder i starten af tyverne også forventes, at deres forældre er ældre end den tredje interviewperson. Det tyder derfor på, at etnisk profilering muligvis er noget, "man vokser fra", eller med andre ord, at man vokser fra sit stigma med alderen.

Ud fra ovenstående ses det, at alder både spiller en rolle i forhold til hvilken form for kriminalitet, som det forventes, at de har begået, og i forhold til, hvor ofte det sker. Det viser sig dog også, at alderen har en betydning i forhold til politiets tilgang til den minoritetsetniske borger. Dette viste sig, da der i de foretagne interviews blev spurgt ind til, hvordan de oplever de konkrete situationer, når de bliver stoppet af politiet. De to unge interviewpersoner oplever ofte, at politiet behandler dem dårligt. Den ene beskriver det således:

"Altså jeg vil sige 70% af gangene, så har jeg ikke fået den behandling, jeg burde, især fordi jeg taler pænt til dem, og jeg opfører mig også, altså jeg har f.eks. selv været butikschef, snakket til medarbejdere, snakket til folk, når der kommer sådan en betjent og snakker sådan til mig, aahh gider du lige holde op altså."

Derimod fortæller de om en anden behandling fra politiet, hvis det er deres forældre, som bliver stoppet:

"Ja ja, det er kun os, for min far får slet ikke den behandling, som vi får, når han bliver stoppet, det er med al respekt, og det er helt cool, og det er det jo selvfølgelig også med os, det er det jo selvfølgelig også med os, men ikke på samme måde."

" (...) men når de så ser det er min far, så får han en anderledes behandling, end jeg gør, når jeg bliver mødt af politiet."

De to ovenstående citater viser, at de unge mænd oplever, at deres forældre bliver behandlet anderledes, omend mere respektfuldt af politiet. Dette bliver ligeledes understreget i det interview, der er foretaget med manden, som er lidt ældre end de to andre. Han beskriver sine oplevelser med politiet således:

" (...) men det skal lige siges, at 9 ud af 10 gange, der har jeg ikke noget udsætte på betjenten, der oplever jeg, at de kommer hen og i løbet af 30 sekunder har de målt og vejlet mig til, at det var ikke,

som de troede. (...) Men nej altså, så er der også de 2 ud af 10 gange, hvor altså min intelligens bliver fornærmet (...)"

Det ses i ovenstående citat, at interviewpersonen oplever en behandling fra politiet, som han betragter som værende dårlig - dog er hans oplevelse, at det sker sjældent. Oftest behandler politiet ham ordentligt. Det står lidt i modsætning til citatet længere oppe, hvor den yngre mand vurderer, at han oplever ikke at få en ordentlig behandling 70% af de gange, han har kontakt til politiet. Baseret på interviewpersonernes oplevelser ses det således, at politiet ikke kun har andre fordomme om kriminalitetstypen og stopper ældre personer sjældnere, men at de også opfører sig anderledes og bedre overfor dem end for de unge personer.

Som beskrevet er noget af det, der går igen, når de minoritetsetniske mænd oplever at blive stoppet af politiet, en dårlig tone og dårlig opførsel fra betjentenes side. Denne dårlige tone prøver flere af de interviewede personer at komme til livs ved at filme deres møder med politiet. Tankegangen bag dette er, at hvis politiet ved, at de bliver filmet, opfører de sig bedre:

"Men jeg plejer faktisk at, hvis jeg bliver stoppet, at lige tage mit kamera op og filme, nogle siger jeg ikke må, nogle siger det er okay og jeg godt må, og jeg gør det for at føle mig mere sikker på, at han ikke bryder nogle love, og at jeg ikke har nogle rettigheder, som jeg ikke får. (...) Hvis han er ligeglad med der bliver filmet, ved jeg, det er en rolig og ordentlig betjent."

Udover den sikkerhed, som det giver personerne, er det også godt bevismateriale, hvis der skulle opstå en sag. En af de interviewede har prøvet at klage over betjentes adfærd flere gange, men har oplevet, at hans ord ikke er blevet taget ligeså seriøst som politiets, og derfor har han valgt at filme det. Han beskriver nogle af de situationer, han har været ude for, som ligger til grund for, at han filmer oplevelserne i nedenstående citat:

"(...) og jeg tror, det er fordi, at jeg så mange gange har oplevet, at det ikke var den samme opfattelse af, hvad der var foregået mellem mig og politiet, når vi skulle i retten om et eller andet, og jeg har gang på gang oplevet, at de dækker over hinanden, at de ikke kan huske, at de får kollektivt hukommelsestab, eller at jeg f.eks. har oplevet, at den ene betjent i øjeblikket synes det var over stregen og tog fat i den for ligesom at sige, nu stopper det her, det er der ingen grund til altså. Men i retten der havde, der kunne han næsten ikke huske, han havde været der, eller også var det fuldstændig forkert forstået, og så var det ligesom for at have noget. Plus at deres mening, eller

oplevelse tit tæller mere i retssammenhæng, altså så lyder det for retten, at det må ligge til grund, at dette ikke er en strafbar handling for mig, men bare en bøde, der er på spil, men det vil være decideret strafbart eller fyringsgrundlag for politiet at lyve i det her øjeblik, så lægger man derfor til grund, at det er mig, der er forkert på den, og jeg skal betale en bøde på 500 kr., for at det ikke skulle ske, optog jeg det."

En gennemgående oplevelse blandt interviewpersonerne er således en usikkerhed i forhold til politiets arbejde og en generel opfattelse af, at politiet behandler dem dårligt. Denne opfattelse er dog mere udbredt blandt de yngre interviewpersoner end den ene lidt ældre.

Et andet forhold de tre interviewpersoner alle nævner i forbindelse med, hvad der sker, når de oplever at blive standset af politiet er, at det ofte sker, når de kører bil. Dette gik også igen i citatet, hvor en af interviewpersonerne beskriver, hvornår hans far bliver stoppet af politiet, når han kører bil. De nævner alle tre, at de også bliver stoppet af politiet, hvis de blot går på gaden, men her sker det ofte, hvis de går sammen med en enkelt eller flere af deres minoritetsetniske venner. Det ses således, at hvis en etnisk minoritetsdansker kører i bil eller går sammen med andre personer med etnisk minoritet, forstærkes sammenkoblingen mellem det tribale stigma og stigmaet baseret på karaktertræk. To af de interviewede personer nævner derudover også, at de føler sig ekstra udsatte for politiets opmærksomhed, fordi de kører i store og dyre biler. Det er altså ikke kun det at køre i en bil, der har betydning for sammenkoblingen mellem det tribale stigma og karaktermæssige stigma - det afhænger også af hvilken bil, man kører i. En af de fordomme, der leder til, at det tribale stigma medfører et stigma baseret på karaktertræk, må således være, at personer med anden etnisk baggrund end dansk ikke har råd til eller på anden måde mulighed for at køre i en stor, dyr bil. Den tilsyneladende identitet, som personer med minoritetsbaggrund har, indebærer derfor ikke, at de kan have en dyr bil, hvilket gør, at der ses en mismatch mellem den tilsyneladende og faktiske identitet i forhold til typen af bil hos to af de interviewede personer.

En af årsagerne til at de interviewede personer føler, at de bliver udsat for etnisk profilering er således, at de kører i dyre biler og besidder den etnicitet, de gør. Netop deres hud- og hårfarves betydning er de alle enige om har stor betydning i forhold til politiets syn på og håndtering af dem. Derudover nævner en af interviewpersonerne også, at politiet har fortalt ham direkte, at de i højere

grad stopper personer med minoritetsbaggrund, fordi de har fået besked på dette af deres overordnede:

- *Interviewer:*

"Tror du, at det er på grund af din etnicitet, at politiet stopper dig?"

- *Interviewperson:*

"Ja, ja det er det, som er min pointe ikk, og jeg har hørt dem sige, altså lige ud til os "Det er simpelthen fordi, det er noget, vi får at vide, vi skal gøre". Så det er ikke noget, vi føler, eller vi tror, det er faktisk noget, vi rent faktisk får at vide, at det er bare sådan. Og de siger det ikke i en ond tone på de tidspunkter, hvor de rent faktisk siger det, de siger bare "Prøv og hør her drenge, vi gør jo faktisk bare vores job, og det vi får besked på, så det er det, vi gør"."

Dette tyder for det første helt klart på, at interviewpersonen oplever, at etnisk profilering finder sted. Tre ud af de fire personer, der i dette speciale er foretaget interviews med, deler samme holdning og mener, at de har været udsat for det. Som beskrevet tidligere i analysen og i afsnit 4 "Teoretisk forståelse af begrebet etnisk profilering" i forbindelse med beskrivelsen af Goffmans teori om stigma bliver de minoritetsetniske mænd stigmatiserede med et tribalt stigma på baggrund af deres etnicitet, og dette stigma medfører en forventning om et stigma baseret på karaktærmæssige fejl, hvilket får politiet til at handle. Dette underbygges i det empiriske materiale, idet alle fire interviewpersoner er enige om, at politiet diskriminerer på baggrund af etnicitet, og de tre, som har oplevet at blive standset af politiet, alle beskriver deres etnicitet som en primær årsag. Personerne, som har deltaget i de foretagne interviews til dette speciale, er efter eget udsagn ikke kriminelle eller blevet dømt for kriminalitet, og de er således det, som Becker kalder uforskyldt anklagede.

Anden del af ovenstående citat omhandler, at politiet skulle have fået besked på at profilere på baggrund af etnicitet. Dette tyder på, at sammenhængen mellem det tribale stigma og stigmaet baseret på karaktærmæssige fejl med Beckers ord er et 'vellykket korstog' og er blevet en integreret del af politiets arbejde. Politiet forventer således, at personer med minoritetsbaggrund er afvigere, hvorfor de tilrettelægger deres arbejde ud fra det.

Det er gennemgående i alle tre interviews, at interviewpersonerne finder denne sammenkobling mellem det tribale stigma og det karaktærmæssige stigma samt deres position som falsk anklagede uretfærdig. Samtidig udviser de minoritetsetniske mænd dog en forståelse for politiets arbejdsgang. Dette ses i nedenstående citater:

"Altså jeg ved godt, der er et problem med indvandringen, især her i København, så jeg ved godt, at der er mange, som laver nogle ting, som gør, at politiet får lyst til at stoppe flere indvandrere, så jeg kan godt forstå det, men det altså man bliver jo bare sat i bås ik', så ja det er sådan."

" (...) Og i sidste ende forstår jeg jo også godt hvorfor, men jeg synes bare, det er uretfærdigt. Det er jo ikke holdbart, at alle skal have den behandling, fordi nogle laver balladen, men altså ja. Det er jo bare fordi, vi ser ud på en bestemt måde."

Begge ovenstående citater viser, at interviewpersonerne er bevidste om, hvorfor etnisk profilering foregår, idet de anerkender, at der er nogle problematikker tilknyttet gruppen af danskere med anden etnisk baggrund end dansk. Det bliver dog understreget i begge tilfælde, at de på trods af forståelsen synes, at det er uretfærdigt. Der opstår en slags ambivalens over at tilhøre denne gruppe af mennesker, som bliver stemplet med det karaktærmæssige stigma, da de ikke føler, at de bør være i denne gruppe i og med, at de ikke er kriminelle, men samtidig forstår de også godt, hvorfor de bliver placeret i denne gruppe af mennesker. En anden af de interviewede understreger denne følelse af uretfærdighed i nedenstående citat:

" (...) Man lige nu er nået frem til er jo, jamen der er et eller andet 3% med anden etnisk baggrund, der er mere kriminelle end etniske hvide danskere med man stopper 60% mere af den her befolkningsgruppe, nu har jeg ikke helt styr på tallene, men det ved du sikkert, det er i hvert fald noget i den stil, og det svarer til, at vi stiller os ud foran Føtex i efter og bad alle pensionister om at vise os, hvad de har i deres lommer, så ville vi finde ud af, at så og så mange procent af pensionisterne har glemt at betale for nogle af deres varer, men vi ville ikke finde ud af hvor mange studerende, der havde gjort det, og vi ville jo ikke kunne sige, at vi har et problem med de danske pensionister, så nu kører vi bare på dem, altså sådan jeg synes det er grotesk."

Ovenstående afsnit har belyst, hvordan mænd med anden etnisk baggrund end dansk oplever etnisk profilering. Nedenfor følger en opsummerende delkonklusion på arbejdsspørgsmål 1.

5.2 DELKONKLUSION FOR ARBEJDSPØRGSMAÅL 1

Arbejdsspørgsmål 1 lyder som følger: *"Hvordan oplever mænd med anden etnisk baggrund end dansk etnisk profilering?"*. I ovenstående ses der nogle centrale fællestræk hos interviewpersonerne inden for følgende områder: hvor ofte, hvor, hvem, hvad sker der og årsager. De interviewedes oplevelser af etnisk profilering er, at det sker ofte, og at det foregår i hele Danmark. Dog kan de tydeligt mærke, at der i perioder er områder i København, hvor politiet er mere tilstede end andre, hvorfor de også bliver stoppet oftere. Derudover er der en bred enighed blandt interviewpersonerne om, at det sker for både dem selv og andre mænd med anden etnisk baggrund i deres omgangskreds, men især unge mænd er mere udsatte. Oplevelsen af mødet med politiet er også anderledes for de yngste af deltagerne i de foretagne interviews, hvor politiet opfattes mere grove og urimelige i deres behandling af dem. Derudover er typen af sigtelser også afhængig af alderen på den minoritetsetniske mand. Det ses desuden, at de interviewede føler sig mere udsatte, hvis de kører i bil, og i særdeleshed en dyr bil, eller hvis de går på gaden med deres venner fremfor at færdes alene på gaden.

I forhold til de interviewedes oplevelser af hvilke årsager, der ligger til grund for politiets udførelse af etnisk profilering, kommer de med flere bud. Der er dog ingen af interviewpersonerne, der er i tvivl om, at den primære årsag er deres etnicitet. En enkelt af de interviewede fortæller, at politiet har sagt direkte til ham, at de udøver etnisk profilering, fordi de har fået besked på det. Det er således et tegn på, at etnisk profilering er blevet en integreret del af politiets arbejdsrutine. Herudover viser de interviewede mænd en forståelse for, at etnisk profilering finder sted på baggrund af de problemer, der eksisterer med indvandrere og efterkommer heraf, men de finder det stadig uretfærdigt, idet de ikke tilhører den gruppe af indvandrere eller efterkommere, der genererer problemer. Den tilsyneladende identitet og den faktiske identitet stemmer ikke overens, hvilket frustrerer de minoritetsetniske mænd.

De minoritetsetniske mænd oplever således etnisk profilering forholdsvist ens, men der ses nogle forskelle, hvis man tager alderen i betragtning. Derudover viser ovenstående analyse, at de minoritetsetniske mænd har en nuanceret tilgang til etnisk profilering, hvilket understreger nogle af de problematikker, der eksisterer i arbejdet med etnisk profilering. Dette vil blive yderligere uddybet i afsnit 6 "Diskussion". Et fællestræk ved alle mændene, som har deltaget i interviews, har

været en gennemgående følelse af uretfærdighed og diskriminerende behandling fra politiet. Til sidst bør det nævnes, at en enkelt af de interviewede ingen oplevelser havde med etnisk profilering.

5.3 ARBEJDSPØRGSMÅL 2

Denne del af analysen skal forsøge at besvare arbejdsspørgsmål 2: *"Hvordan præger disse oplevelser hverdagen for de etniske minoritetsmænd?"*. Dette arbejdsspørgsmål er udarbejdet med henblik på at besvare anden del af problemformuleringen, der lyder som følger: *"Hvilke erfaringer har etniske minoritetsmænd med diskriminerende etnisk profilering fra det danske politi, og hvilke betydninger for mændene kan disse tilskrives?"* Analysen tager udgangspunkt i de fire foretagne interviews og udføres med baggrund i ovenstående teoretiske udgangspunkt.

I denne del af analysen tages der igen udgangspunkt i de tre minoritetsetniske mænd, som har oplevet at blive udsat for etnisk profilering. Som det var tilfældet i ovenstående analyse, er de igen relativt enige i forhold til spørgsmålet om, hvordan etnisk profilering påvirker deres hverdag. Først og fremmest er alle enige om, at det er noget, som tager tid i deres hverdag, og to af interviewpersonerne nævner også helt konkret, at de enten hver dag eller ofte planlægger deres hverdag således, at de tager højde for, at de eventuelt vil kunne komme til at bruge tid på at blive stoppet af politiet. Den ene af de to interviewpersoner udtaler sig således om dette:

"Altså jeg planlægger altid, hvad jeg skal, altså jeg er typen, der kommer til tiden og er velforberedt osv., men jeg har lagt tid ind til det her."

Den anden interviewperson beskriver en specifik situation i hans liv, hvor han overvejer muligheden for at blive stoppet og tænker over den tid, han eventuelt ville bruge på det:

"Men jeg har da tit, f.eks. hvis jeg har arbejdet sent her på kontoret, så om aftenen gået hjem i stedet for at tage bilen, for det første pga. politiet og for det andet pga. parkeringsmulighederne, altså så politiet har betydning, altså parkering betyder også noget, men mindst ligeså meget politiet. Så jeg tænker over det, især hvis jeg skal tidligt op næste morgen, jeg gider ikke bruge det ekstra tid, hvor jeg kunne sove i stedet. Der var også en gang, hvor jeg brugte en time, jeg skulle op klokken 7 og var på vej hjem klokken 02.30, og så skulle jeg bruge en time på, (...) og så kom jeg hjem over en time senere, og det er jo ikke særlig fedt, for her fra kontoret og hjem til mig, der er under 10 minutter, det er jo nederen sådan noget."

Interviewpersonerne planlægger således deres tid efter risikoen for at blive stoppet af politiet på baggrund af de erfaringer, de har med politiet fra tidligere oplevelser. I andet citat ses det igen, som det også fremgik af første del af analysen, at interviewpersonen føler sig mere udsat overfor politiet i sin bil, end når han går. Det ses således, at interviewpersonerne har accepteret deres status som værende stemplet som afviger og håndterer det ved at tilpasse deres liv efter det.

De interviewede mænd er dog også opmærksomme på, at andre ydre faktorer som for eksempel tøjvalg, frisure eller skæg kan have betydning for politiets interesse i at stoppe netop dem. Med denne indsigt viser interviewpersonerne også, at de selv besidder en række fordomme om personer, der stemplet som afvigere og er kriminelle. En enkelt af de interviewede gør noget aktivt for ikke at 'ligne en kriminel', mens det for de to andre ikke er noget, de gør, selvom de tænker over det og er bevidste omkring det. Den ene havde dog den bemærkning i forhold til at ændre sit udseende, at man jo sådan set ikke vidste, hvem der lignede hvem - måske var det bare de kriminelle, der efterlignede deres udseende, hvilket jo i princippet er rigtigt:

"Det er faktisk et rigtig rigtig godt spørgsmål, fordi jeg ved det jo godt, og vi snakker også om det, men prøv at hør her, hvad skal jeg så gøre? Skal jeg have lyserødt på, så de måske tænker, jeg er sådan lidt en fimset type? I sidste ende så er det jo stadigvæk, forstå mig ret, når jeg siger det, nogle unge gutter fra Nørrebro, der stadigvæk har den her tøjstil og har det her skæg, den her frisure eller så et eller andet sted, vi er jo også stadig bare os ikk, men vi laver jo ikke noget ballade, og så kan det godt være, vi ser ud som dem, der laver balladen, men er det så dem der ligner os eller os der ligner dem?"

Derudover fremhæver flere af de interviewede ligeledes, at det kan være svært både at tilpasse sin hverdag og sit tøjvalg, men også at vide helt præcist hvilket tøj, man bør have på. Dette fremgår af nedenstående citat:

"Altså jeg tænker over det i den form, at når jeg tager, altså det er lige præcis, når jeg har været til træning, at jeg kunne finde på at tage en hættetrøje på, så er jeg klar over, hvad det signalerer, og hvad det kan gøre, så ja det gør jeg."

I forhold til at skjule sin stigmatisering benytter Goffman begrebet 'at passere'. De personer, som ikke bærer på et stigma, der umiddelbart er til at se for omverdenen, kan nemt passere, mens det kan være sværere for personer, der bærer et synligt stigma, som de minoritetsetniske mænd, der

bære et tribalt stigma. Man kan dog, ved andre hjælp af andre metoder, forsøge at passere (Goffman 2009, s. 114-116). Dette er for eksempel det, vi ser, når en af interviewpersonerne vælger at gå i stedet for at køre. Derimod vælger interviewpersonerne ikke i forhold til tøjvalg at forsøge at passere. Ifølge Goffman kan et forsøg fra en stigmatiseret på at passere medføre, at den stigmatiserede bliver yderligere miskrediteret, og at det bliver en 'pinlig hændelse' (Goffman, 2009 s. 115-116). Dette kan muligvis være nogle af de tanker, der gør sig gældende for interviewpersonen, som nævnte muligheden for at gå i lyserødt tøj - han kan være bange for at blive gjort til grin af andre på grund af hans forsøg på at passere og skjule sin tilsyneladende identitet.

I første del af analysen fremgik det tydeligt, at de minoritetsetniske mænd følte sig uretfærdigt behandlet. Denne følelse bliver yderligere suppleret med en række andre negative følelser som etnisk profilering forårsager i hverdagen hos mændene. En følelse flere af dem beskriver er ydmygelse. En af interviewpersonerne udtaler sig således i denne forbindelse:

" (...) altså jeg har oplevet, hvor jeg blev stoppet og spurgt, hvor jeg var på vej hjem, og han spørger, hvor det er, og jeg siger "det er Malmö", og han så siger "årh sådan nogle som dig, de ved jo ikke hvor Sverige ligger henne", så bliver jeg også sådan du ved amen så kan du også bare rende mig i røven, altså sån."

Den ydmygende følelse i ovenstående citat er ikke svær at forstå, og samtidig tilføjer det også en yderligere dimension til den før omtalte kobling mellem det tribale stigma og stigma baseret på karaktertræk. Nu omhandler det karaktermæssige stigma ikke udelukkende kriminalitet, men derimod også en lav intelligens. Der ses således en sammenkobling mellem at være af minoritetsbaggrund og have en lav intelligens, og det ses naturligvis her som i forhold til kriminalitet, at der er en uoverensstemmelse mellem den tilsyneladende identitet og den faktiske identitet – manden er falsk anklaget. En af de andre interviewpersoner nævner ligeledes et par episoder, hvor han har oplevet at blive ydmyget, og hvor der endnu engang bliver tilføjet et nyt karaktertræk stigma til det tribale stigma. Det ses i nedenstående citat:

"Der er bare nogle småting, der gør ja. Der er også nogle gange, f.eks. hvor man er på vej hjem fra arbejde sent, og politiet spørger, hvad man laver, og man siger, man er på vej hjem fra arbejde, hvor de ikke tror på en og siger "Jamen har du et arbejde?" altså jeg var også ude for engang, jeg har også et transportfirma, så jeg var ved retten i Lyngby, hvor jeg skulle aflevere nogle kasser inden i

retten, så kom der en politibetjent, og han spurgte ikke om kørekort, men han skulle tjekke, om jeg var på kontanthjælp, og der tænkte jeg wow det var virkelig mærkeligt, men så skulle han lige have mit navn for at tjekke, om jeg var på offentlig ydelse, det var mærkeligt, men det var jo selvfølgelig fordi hvis jeg var på offentlig ydelse, så måtte jeg selvfølgelig ikke være på arbejde, det giver god nok mening, så hvorfor skulle du være på arbejde, hvis du er på offentlig ydelse, så er det fordi det er sort, men altså hvorfor skulle det ikke bare være et helt almindeligt reelt arbejde, jeg havde? Men der er jo selvfølgelig nok nogle, der gør det, men det var noget mærkeligt noget at spørge om, måske fordi han så en indvandrer, jeg ved det ikke, jeg vil helst ikke tænke over, hvad det var, men var jo lidt mærkeligt, det var jo lidt mærkeligt.”

Ovenstående citat er lidt langt, men det er alligevel medtaget i sin fulde længde, idet det fortæller meget om hvilken påvirkning, etnisk profilering har på de minoritetsetniske mænd. Det er tydeligt ud fra ovenstående citat at forstå, hvorfor interviewpersonen i disse tilfælde har følt sig ydmyget. Derudover ses der nu en sammenkobling mellem det at være minoritetsetnisk mand og være på overførselsindkomst, og derudover også at arbejde sort.

En anden indflydelse etnisk profilering har på de minoritetsetniske mænds hverdag er, at etnisk profilering og politiet er noget, de snakker med deres omgangskreds om, primært deres venner. Alle tre interviewpersoner nævner, at det er et emne, de ofte diskuterer. En enkelt af interviewpersonerne nævner derudover, at politiets handlinger ikke udelukkende er noget, de snakker om, men også joker om, hvilket ses i nedenstående citat:

”Jaja, det gør jeg, vi væder også tit, altså når jeg er sammen med mine venner, hvor længe der går, inden de kommer, er det inden 23 over, og så er det bare sådan haha ja, og så kom de, ikk. Man ved det jo godt.”

Udover at etnisk profilering er et samtaleemne i mændenes hverdag, er politiet også noget, de hele tiden lægger mærke til, når de bevæger sig rundt i byen. Hvis der er politi i nærheden af dem, ved de det. Politiet er således en aktiv del af de minoritetsetniske mænds hverdag.

Udover de ovennævnte betydninger, som etnisk profilering har i de minoritetsetniske mænds hverdag, er der også en anden gennemgående faktor i alle fire interviews – manglende tillid til politiet. Denne manglende tillid skyldes ikke udelukkende de oplevelser, der må karakteriseres som værende etnisk profilering, men også andre episoder med politiet. Eksempelvis fortæller den

interviewperson, som ikke har været udsat for etnisk profilering af politiet om en anden episode, hvor han ikke følte, at politiet tog ham seriøst på baggrund af hans etnicitet:

- *Interviewperson:*

"Jeg boede godt nok ikke her i København, men i Herning. Men der var en, som tæskede mig uden nogen grund pludselig på gaden. Det var meget mærkeligt, og jeg ringede til politiet. Men der gik virkelig lang tid, inden de kom, måske 20 minutter, og da de kom, sagde de bare, han er løbet væk, og nu er du sikker igen. Altså de kiggede ikke engang efter ham eller spurgte ind til ham overhovedet. De var bare ligeglade."

- *Interviewer:*

"Okay, tror du, at de ville have behandlet dig anderledes, hvis du var etnisk dansker?"

- *Interviewperson:*

"Hmm, ja well jeg tror de i det mindste ville gøre et eller andet, spørge hvordan han så ud og måske lige kigge lidt efter ham. De spurgte mig bare, hvorfor han havde gjort det, og hvor jeg var fra, og så kørte de igen."

- *Interviewer:*

"Spurgte de dig, hvor du var fra?"

- *Interviewperson:*

"Ja de spurgte mig, hvor jeg var fra, og hvor han var fra."

En anden interviewperson har ligeledes oplevet episoder med politiet, hvor han ikke følte, at de tog ham seriøst på baggrund af hans etnicitet, eksempelvis nedenstående:

"Det er sjovt, du spørger, fordi for eksempel som jeg sagde før, så har jeg jo været butikschef, og der var mange gange, man skulle ringe til politiet, og når jeg sagde "Hej det er [arabisk klingende navn]" så bliver man slet ikke taget seriøst som hvis jeg f.eks. fik mine medarbejdere til at ringe og sige "Hej det er Martin, jeg har brug for en patrulje". Så er der en helt anden reaktion, det er sgu lidt sjovt også. Så nej, jeg har ikke tillid til politiet."

De etniske minoritetsmænds grundlæggende tillid til politiet er derfor nærmest ikke-eksisterende, og flere af interviewpersonerne nævner også direkte, at de ikke ville tage kontakt til politiet, hvis de var udsat for en forbrydelse.

5.4 DELKONKLUSION FOR ARBEJDSPØRGSMAÅL 2

Denne del af analysen havde til formål at besvare arbejdsspørgsmål 2 med henblik på at kunne besvare anden del af problemformuleringen omhandlende hvilke betydninger de minoritetsetniske mænds erfaringer med etnisk profilering har. Det ses i ovenstående analyse, at politiet fylder en stor del i de minoritetsetniske mænds hverdag. Det ses både i forhold til, at flere af dem planlægger deres tid i hverdagen efter risikoen for at blive stoppet af politiet. De snakker alle ofte med deres venner om politiet, og derudover er de også alle bevidste om deres tøjvalg, frisurer og skæg. En enkelt af interviewpersonerne lader også sine valg i forhold til udseende påvirke af et ønske om at passere og 'skjule' sin tilsyneladende identitet. Herudover besidder de alle en række negative følelser, som er forbundet med den måde, hvorpå politiet kobler det tribale stigma med et karaktærmæssigt stigma, og de forskellige karaktærmæssige stigma, som de bliver tildelt. Udover disse ovennævnte faktorer har det også vist sig, at ingen af interviewpersonerne har tillid til politiet, hvilket både skyldes den etniske profilering, de bliver udsat for, men også skyldes andre episoder, de har haft med politiet, hvor de ikke har følt, at politiet har taget dem seriøst på baggrund af deres etnicitet.

Det må således konkluderes, at de erfaringer, som minoritetsetniske mænd har med etnisk profilering, har en relativt stor betydning i deres hverdag på flere forskellige punkter.

6 DISKUSSION

Ovenstående analyse er foretaget med udgangspunkt i en række foretagne interviews, et interaktionistisk teoretisk udgangspunkt samt problemformuleringen, som er udarbejdet med udgangspunkt i det forudgående afsnit "Problemfelt". Der er løbende taget nogle valg og fravalg i denne proces. Dette afsnit vil derfor bestå af en diskussion med udgangspunkt i nogle af disse valg og fravalg i forhold til, hvordan resultaterne i analysen ville kunne have været anderledes, hvis der havde været et andet udgangspunkt.

6.1 BETYDNING AF ETNISK PROFILERING FRA FORSKELLIGE MAGTHAVERE

Specialet har været afgrænset til udelukkende at se på den form for etnisk profilering, som politiet udfører. Det har dog vist sig i de foretagne interviews, at interviewpersonerne også oplever etnisk profilering fra andre magtautoriteter i deres hverdag. En enkelt af interviewpersonerne oplever etnisk profilering fra grænsevagter, og flere af de interviewede personer oplever især etnisk profilering fra dørvagter i nattelivet. Dette gør sig også gældende for den interviewperson, som aldrig har oplevet at blive standset af politiet og visiteret. Afgrænsningen i specialet betyder således, at denne interviewperson bliver kategoriseret som en person, der ikke oplever etnisk profilering, fordi han ikke har haft kontakt med politiet, men det er ikke sandheden, at han aldrig oplever etnisk profilering. Han har oplevet det flere gange i sit liv, bare fra andre personer end politiet. Der kan dog måske sættes spørgsmålstegn ved, om denne form for etnisk profilering har ligeså stor en betydning i ens hverdag. Ikke på grund af at det er i en festsituation i bylivet, men fordi de følelser, som diskrimination fra en dørmænd frembringer, måske kan være anderledes og mindre betydningsfulde end de følelser, som diskrimination fra politiet frembringer. Dette skyldes to ting. For det første er politiet en magthavende og helt central institution i det danske samfund og repræsenterer således samfundet som helhed, mens en dørmænd udelukkende repræsenterer sig selv og det diskotek, han arbejder for. Man kunne derfor forestille sig, at diskriminationen fra politiet vil opfattes mere som en diskriminerende handling fra hele samfundets side, mens diskriminationen fra en dørmænd muligvis udelukkende vil ses som diskrimination fra hans og diskotekets side. En af interviewpersonerne nævner, at det han oplever som værende diskriminerende arbejde fra politiets side, får ham til at føle sig som en underrangsborger. Måske ville denne følelse ikke være helt så udtalt, hvis det udelukkende var dørmænd, der diskriminerede. Den interviewperson, som

udelukkende oplever etnisk profilering fra dørmænd, udtrykker i hvert fald ikke sådanne følelser. For det andet kan etnisk profilering fra politiet måske føles voldsommere end etnisk profilering fra dørmænd som følge af en forventning om, at politiet bør opføre sig mere korrekt, fordi de er lovens håndhævere, forstået på den måde, at man måske forventer bedre opførsel fra dem end fra andre. Det kan også være, at det er de samme følelser, der bringes frem, uanset hvem, der udøver den etniske profilering. Det er ikke til at vide, og det kunne derfor have været et interessant forhold at belyse.

6.2 FOREKOMST AF ETNISK PROFILERING UDEN FOR KØBENHAVNSOMRÅDET

Der er ligeledes foretaget en afgrænsning i forhold til udelukkende at interviewe personer, som har deres dagligdag i Københavnsområdet. En enkelt af interviewpersonerne nævnte, at han oplevede den samme opmærksomhed fra politiet uanset hvor i Danmark, han befandt sig, og at hans århusianske venner havde samme oplevelser. Man kunne dog måske alligevel forestille sig, at minoritetsetniske mænd ville have en anden oplevelse af politiet, hvis de kom fra og nærmest udelukkende tilbragte sin hverdag i eller omkring en mindre by. Om denne forskel ville være, at de oplevede etnisk profilering i mindre eller højere grad, kunne en analyse være med til at afdække, og det kan være meget svært at forestille sig dette på forhånd. På den ene side oplever politiet i mindre byer måske ikke helt så meget kriminalitet fra personer med anden etnisk baggrund som i de store byer, idet der bor langt flere i de store byer. På den anden side ses det dog ligeledes også, hvis man for eksempel tager udgangspunkt i sidste valg, at Dansk Folkeparti, som må anses for at være det mest indvandre-kritiske parti i det danske folketing på nuværende tidspunkt, fik et rigtig godt valg i de mere lavt befolkede områder i Danmark (Politiken.dk³, 2015), hvorfor man så kunne forestille sig, at politiet i disse områder muligvis også ville være mere kritiske overfor borgere med anden etnisk baggrund end dansk. Det kan være svært at forestille sig, og det er heller ikke formålet her. Formålet er blot at rejse en diskussion om, at dette punkt også kunne være med til at give et mere nuanceret billede af, hvordan etnisk profilering opleves af minoritetsetniske danske mænd.

6.3 FOREKOMST AF ETNISK PROFILERING HOS MINORITETSETNISKE DANSKERE MED ANDRE ETNICITETER

En anden faktor, der muligvis har haft en betydning i forhold til analysens resultater, er, hvilken etnisk gruppe af personer med minoritetsetnisk baggrund, som analysen tager udgangspunkt i. Afgrænsningen i dette speciale var minoritetsetniske mænd fra ikke-vestlige lande, og i de foretagne

interviews har interviewpersonerne enten mellemøstlige eller nordafrikanske rødder. Men er det udelukkende personer fra disse områder, der oplever etnisk profilering? ENAR har udtalt, at en af årsagerne til, at etnisk profilering finder sted i Europa, er den øgede kritiske debat og den forstærkede terrortrussel (ENAR 2009, s. 2). Denne debat og trusselsbilledet har primært omhandlet personer fra Mellemøsten, men betyder det så at for eksempel romaer eller afrikanere ikke oplever etnisk profilering, eller ligger der andre årsager end blot en kritisk debat bag etnisk profilering? Skal årsagen til etnisk profilering findes i racisme, og gælder denne racisme så alle racer, der ikke tilhører den europæiske? Er asiaterne for eksempel også udsat for etnisk profilering? Dette er en meget interessant vinkel at belyse, som kan være med til at bidrage til en bedre forståelse af, hvad etnisk profilering egentlig er, og dermed også hvad der kan gøres, hvis man ønsker at mindske etnisk profilering. Netop løsningen på det sociale problem etnisk profilering kan være svært umiddelbart at finde, hvilket alle interviewpersonerne også understregede i de foretagne interviews. Dog udkom Institut for Menneskerettigheder i 2011, som nævnt i afsnit 2.6 "Litteratursøgning", med 10 konkrete råd til, hvordan man kunne mindske etnisk profilering gennem lovgivning og retningslinjer (Institut for Menneskerettigheder, 2011). En yderligere belysning af dette kunne være interessant.

6.4 ETNISK PROFILERING BLANDT KRIMINELLE MINORITETSETNISKE DANSKERE

Et sidste punkt, jeg kort vil diskutere her, er betydningen af de interviewpersoner, der er inddraget i specialet. Det er valgt, at interviewpersonerne ikke skal være kriminelle med udgangspunkt i den antagelse, at der muligvis ikke er tale om etnisk profilering, hvis de minoritetsetniske mænd er kriminelle. Dette argument kan der dog sættes spørgsmålstegn ved, for der er naturligvis ikke tale om etnisk profilering, hvis en politibetjent direkte kan se, at en person foretager sig noget ulovligt. Hvis det derimod ikke er synligt, at personen er kriminel, er det vel egentlig stadig etnisk profilering, hvis den primære årsag til at politiet stopper en person tager afsæt i personens etnicitet. Det virker dog ikke umiddelbart helt så uretfærdigt, hvis personen ikke længere er falsk anklaget, og den tilsyneladende identitet stemmer overens med den faktiske identitet, som når der ikke er denne overensstemmelse. Spørgsmålet er også, om personer, der er kriminelle, i ligeså høj grad som de interviewede personer vil finde etnisk profilering uretfærdigt - det vil de muligvis. For det er lige uretfærdigt, uanset om man er kriminel eller ej, at tildele nogle et tribalt stigma og sammenkoble dette tribale stigma med et karaktærmæssigt stigma, og etnisk profilering er samtidig ulovligt, jævnfør afsnit 2.4 "Begrebsafklaring og afgrænsning", uanset hvem der udsat for det. Dette leder

ligeledes tilbage til diskussionen om hønen og ægget fra samme afsnit - er det bare fordi, det er 'sværere' at være kriminel, som Becker argumenterer for i forhold til fokus på regler, som beskrevet øverst i afsnit 4.5 "Beckers teori om outsiders", for minoritetsetniske mænd, eller er det, fordi den gruppe reelt er mere kriminelle, som overrepræsentationen i kriminalitetsstatistikkerne viser?

6.5 OPSUMMERING

Ovenstående diskussion omhandler nogle af de afgrænsninger og punkter i specialet, hvor man kunne forestille sig, at resultaterne af analysen havde været anderledes, hvis specialet havde haft et andet fokus eller havde været afgrænset på en anden måde. Diskussionen viser, at der eksisterer en række aspekter udover de i specialet undersøgte, der kan være relevante at belyse for at opnå et mere fuldkomment billede af betydningen af etnisk profilering for minoritetsetniske danske mænd.

7 KONKLUSION

I konklusionen besvares problemformuleringen: *"Hvilke erfaringer har etniske minoritetsmænd med diskriminerende etnisk profilering fra det danske politi, og hvilke betydninger for mændene kan disse tilskrives?"*. Dette gøres på baggrund af de to arbejdsspørgsmål, de dertilhørende analyser og delkonklusioner, det teoretiske udgangspunkt samt diskussionen.

Det ses, at etniske minoritetsmænd har adskillige erfaringer med diskriminerende etnisk profilering fra det danske politi. Først og fremmest føler de, at de har været udsat for etnisk profilering af det danske politi, og at de ofte bliver stoppet af politiet. Hvor ofte afhænger af flere forskellige faktorer, blandt andet alder, transportform og om man færdes alene eller sammen med venner. Det ses, at jo ældre man er, jo lavere er sandsynligheden for at blive stoppet. Derudover er de minoritetsetniske mænd mere udsatte, hvis de kører i bil, og i særdeleshed en dyr bil, eller hvis de går sammen med en eller flere venner. Derudover viste analysen, at de minoritetsetniske mænd har erfaringer med etnisk profilering alle steder, de kommer, og etnisk profilering anses derfor ikke som værende en diskriminerende adfærd, der er geografisk bestemt. Analysen viste desuden, at de minoritetsetniske mænd oplever politiets adfærd som værende grov og diskriminerende. De føler ikke, at politiet særlig ofte i deres møde med dem opfører sig ordentligt og snakker anstændigt til dem. Dette viste sig dog også at være aldersbetinget - jo ældre man er, jo mere respektfuld synes politiets tilgang at være.

I afsnit 4 "Teoretisk forståelse af begrebet etnisk profilering" fremgik det, at etnisk profilering finder sted, idet der opstår en sammenhæng mellem et tribalt stigma som værende minoritetsetnisk mand og et stigma baseret på karaktærmæssige fejl som værende kriminel. Senere i analysen viste det sig også, at der ikke kun er en sammenhæng mellem det at være etnisk minoritet og kriminel. Der blev her tilføjet to yderligere stigma baseret på karaktærmæssige fejl - at være uintelligent og at være social bedrager. I de foretagne interviews kom det frem, at de interviewede til en vis grad kunne forstå sammenkoblingen mellem etnisk minoritet og kriminalitet. De opfattede den som værende særdeles uretfærdig, men de forstod den. Denne forståelse byggede på en formodning om, at der er mange med anden etnisk baggrund end dansk, der begår kriminalitet, og at der er mange problemer med indvandrere og efterkommere af indvandrere generelt. Derudover var der en opfattelse af, at politiet bare gjorde deres arbejde, og at det dermed ikke var den enkelte betjents

skyld. Derimod viste interviewpersonerne ingen tegn på at kunne forstå eller ville forsøge at forstå sammenkoblingen mellem etnisk minoritet og lav intelligens og social bedrager.

Anden del af problemformuleringen omhandler, hvilke betydninger etnisk profilering har for de minoritetsetniske mænd. Her ses det, at de minoritetsetniske mænd lægger mærke til politiet og ofte planlægger deres tid ud fra muligheden for, at politiet eventuelt stopper dem. De ændrer vaner i deres dagligdag i forsøget på at passere og dermed skjule sit stigma. Dette betyder også, at politiet og etnisk profilering er et emne, de taler meget med deres venner om. Herudover bringer etnisk profilering nogle negative følelser frem hos de etniske minoritetsmænd, bl.a. følelser som ydmygelse og en følelse af at være en underrangsborger. Disse følelser forsøger de dog at glemme, og det bliver dermed en måde for dem at forsøge at håndtere deres stigma på. Analysen viste desuden, at etnisk profilering og andre erfaringer med politiet har medført en stor mistillid til politiet. Slutteligt fremgik det ligeledes, at det ikke kun er politiet, der udfører etnisk profilering, men at det også sker i nattelivet og ved grænsekontroller.

8 PERSPEKTIVERING

I dette speciale er det valgt at belyse etnisk profilering ud fra etniske minoritetsmænds synspunkt med udgangspunkt i en fænomenologisk tilgang. Derudover har etnisk profilering været anset som en proces, der sker i mødet mellem to individer, hvorfor der er anvendt interaktionistisk teori til at prøve at forstå og forklare nogle af de mekanismer, der ligger bag både den etniske profileringsproces, men også de følelser og erfaringer, som de minoritetsetniske danske mænd har. Som nævnt i afsnit 2.4 "Begrebsafklaring og afgrænsning" beskriver ENAR etnisk profilering som noget, der også kan skyldes strukturelle ændringer eller mønstre i et samfund. Dette er en anden måde at anskue etnisk profilering på end den, der er benyttet i dette speciale, og denne tilgang til at forstå etnisk profilering ligger mere på linje med den tilgang, der blev præsenteret i claimsmaking teorien, hvor det er kollektive definitionsprocesser, der afgør, om noget anses som værende et socialt problem eller ej. I forlængelse heraf kunne det derfor i det videre arbejde med dette speciale være interessant at tage et mere nuanceret syn på, hvad etnisk profilering egentlig er, og eksempelvis belyse problematikken ud fra et konfliktteoretisk udgangspunkt. I konfliktteorien er der fokus på, hvem der har magten til at definere, hvem der er afvigere (Strand Hutchinson og Oltedal, 2006 s. 186-187). Ud fra et konfliktteoretisk udgangspunkt vil de minoritetsetniske mænd tilhøre en undertrykt gruppe, som af dem, der besidder magten, fastholdes i en afmagtsposition. I denne kontekst er det både politi og politikere, der besidder magten. Det er således strukturelle magtforhold, som ifølge konfliktteorien ligger til grund for den ulighed, der eksisterer mellem den stigmatiserede og ikke-stigmatiserede. En af de centrale metoder, hvormed man kan løse sociale problemer ifølge konfliktteorien, er at skabe en bevidsthed om problemet og herved etablere kræfter, der skal være med til at ændre det sociale problem. En etableret modstand mod etnisk profilering kan være med til at skabe et fokus på problemet og dermed ændre det. Dette ligger lidt i forlængelse af perspektivet i forhold til måden, hvorpå Beckers dobbeltsidede outsiderforståelse blev fortolket i forhold til etnisk profilering, hvor de etniske minoritetsdanskere på nuværende tidspunkt delvist ser politiet som værende outsiders, da deres handlinger er afvigende, men ikke på nuværende tidspunkt stemples af hele samfundet som værende afvigende, og ifølge det konfliktteoretiske perspektiv kunne det ske ved en kollektiv opløsningsproces.

Den konfliktteoretiske tilgang er således en anden tilgang, hvormed man ville kunne belyse etnisk profilering. Denne tilgang har i højere grad fokus på samfundsstrukturer frem for samhandling mellem individer sammenlignet med det interaktionistiske perspektiv, der er anvendt i specialet.

Spørgsmålet om hvorvidt der vil opstå en ny fællesforståelse af minoritetsetniske danskere, og politiets arbejdsgang derfor vil ændres, er svært at give et endeligt bud på. Historisk set har sociale problemer ændret sig meget alt efter kontekst - noget der i én tid og én kontekst har været anset som værende et socialt problem, har ikke været det i en anden (Ejrnæs og Monrad, 2017 s. 53-54). Dette kan både skyldes, at man stopper med at anerkende, at det er et socialt problem, men det kan også skyldes, at der er blevet ændret på nogle faktorer, der gør, at det sociale problem ikke er eksisterende længere, eller at der er udviklet gode handlemåder, hvorpå man løbende kan imødekomme det sociale problem. Hvis man ser på det politiske billede af Danmark, ser det på nuværende tidspunkt ikke umiddelbart ud som om, at den indvandre-kritiske diskurs er ved at ændre sig, blandt andet på baggrund af, at der ved det kommende valg stiller nye partier op, som er særdeles indvandre-kritiske (Kristeligt-dagblad.dk, 2019). Ligeledes er der på de sociale medier en hård indvandre-kritisk tone (Videnskab.dk, 2019). Denne kritiske tilgang til minoritetsetniske danskere nævner en enkelt af interviewpersonerne desuden også, idet det gør ham utryk. Hvorvidt dette vil ændre sig i fremtiden, og dermed muligvis være med til at bevirke, at etnisk profilering bliver mindre udbredt, eller om den udvikling, som ENAR har beskrevet har fundet sted siden 2001 (ENAR, 2009 s. 2) fortsætter, er uvist.

9 LITTERATURLISTE

- **24syv.dk, 2019:** *"Blandt hjemmøvere og betjente"* Politiradio.
<https://www.24syv.dk/programmer/politiradio/52092145/blandt-hjemmøvere-og-betjente> (Besøgt 02.06.2019)
- **Ansel-Henry Anthony og Branner Jespersen Susanne, 2003:** *"Konflikt på gadeplan – når etnisk minoritetsungdom og politi mødes"* Center For Ungdomsforskning, Institut for Uddannelsesforskning, Roskilde Universitetscenter.
- **Becker Saul Howard, 2013:** *"Outsidere. Studier I afvigelsessociologi"* Hans Reitzels Forlag.
- **BT.dk, 2019:** *"Thomas bliver stoppet af politiet i sin bil flere gange om dagen: 'Det er min hudfarve og min størrelse'"*
<https://www.bt.dk/samfund/thomas-bliver-stoppet-af-politiet-i-sin-bil-flere-gange-om-dagen-det-er-min> (Besøgt 02.06.2019)
- **Danmarks Statistik, 2018:** *"Kriminalitet 2017"*
- **Danneris Sophie og Monrad Merete, 2017:** *"Litteraturgennemgang"* i Monrad Merte og Olesen Søren Peter *"Forskningsmetode i socialt arbejde"* Hans Reitzels Forlag.
- **DR.dk₁, 2018:** *"I politiets vold"* DR2.
<https://www.dr.dk/tv/se/moerkt-og-mistaenkt-dr2-dokumentar/i-politiets-vold/i-politiets-vold-moerk-og-mistaenkt> (Besøgt 02.06.2019)
- **DR.dk₂, 2018:** *"Politiklagesystemet kan ikke kortlægge omfanget af forskelsbehandling"*
<https://www.dr.dk/nyheder/indland/politiklagesystemet-kan-ikke-kortlaegge-omfanget-af-forskelsbehandling> (Besøgt 02.06.2019)
- **DR.dk₃, 2018:** *"Er der racediskrimination i politiet – og fungerer klagesystemet?"*
<https://www.dr.dk/om-dr/programmer-og-koncerter/er-der-racediskrimination-i-politiet-og-fungerer-klagesystemet> (Besøgt 02.06.2019)
- **DR.dk₄, 2018:** *"P1 debat: Er mørk lig med mistænkt?"* P1
<https://www.dr.dk/radio/p1/p1-debat/p1-debat-2018-05-22> (Besøgt 02.06.2019)
- **DR.dk₅, 2019:** *"Go' Morgen P3"* P3:
<https://www.dr.dk/radio/p3/gomorgenp3/go-morgen-p3-2019-05-07> (Besøgt 02.06.2019)
- **ENAR, 2009:** *"Etnisk profilering"* ENAR – faktaark 40. European Network Against Racism.

- **Epp R. Charles, Maynard-Moody Steven og Haider-Markel Donald, 2014:** *"Pulled Over: How Police Stops Define Race and Citizenship"* University of Chicago Press.
- **FT.dk₁, 2018:** *"Åbent samråd med justitsministeren om politiets forskelsbehandling og diskrimination, jf. REU alm. del – samrådspm. AL-AO"*
<https://www.ft.dk/udvalg/udvalgene/REU/kalender/35752/samraad.htm> (Besøgt 02.06.2019)
- **FT.dk₂, 2018:** *"Tale til brug for besvarelse af samrådspørgsmål AL-AO fra Folketingets Retsudvalg den 13. juni 2018"* Justitsministeriet.
<https://www.ft.dk/samling/20171/almdel/reu/spm/876/svar/1499775/1915140/index.htm> (Besøgt 02.06.2019)
- **Fuglsang Lars og Bitsch-Olsen Poul, 2004:** *"Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne. På tværs af fagkulturer og paradigmer"* Roskilde Universitetsforlag.
- **Goffman Erving, 1975:** *"Stigma om afvigerens sociale identitet"* Gyldendals samfundsbibliotek.
- **Goffman Erving, 2009:** *"Stigma om afvigerens sociale identitet"* Samfundslitteratur.
- **Goul Andersen Jørgen, 2002:** *"Danskernes holdninger til indvandrere. En oversigt"* AMID Working Paper Series 17/2002.
- **Guldager Jens og Skytte Marianne, 2017:** *"Socialt arbejde – teorier og perspektiver"* 2. udgave. Akademisk Forlag.
- **Holmberg Lars og Kyvsgaard Britta, 2003:** *"Are Immigrants and Their Descendants Discriminated against in the Danish Criminal Justice System?"* Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention 4:2 s. 125-142.
- **Institut for Menneskerettigheder, 2011:** *"Etnisk profilering i Danmark – dansk retsbeskyttelse indenfor politiets arbejdsområde"* Red: Zarreparvar Mandana og Nour Susanne.
- **Jacobsen Hviid Michael, Lippert-Rasmussen Kasper og Nedergaard Peter, 2015:** *"Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning"* Hans Reitzels Forlag.
- **Jensen H. Per, 2007:** *"Indvandrerne og integrationens dimensioner i et policyorienteret perspektiv"* I Alsmark Gunnar, Moldenhawer Bolette og Kallehave Tina *"Inklusions och exklusionsprocesser i Skandinavien"* Makadam förlag.

- **Juul Søren og Bransholm Pedersen Kirsten, 2015:** "*Samfundsvidenskabernes videnskabsteori – en indføring*" Hans Reitzels Forlag.
- **Jyllands-Posten.dk₁, 2019:** "Thomas James Thomsen er blevet stoppet af politiet over 3500 gange"
<https://jyllands-posten.dk/indland/ECE11360019/thomas-james-thomsen-er-blevet-stoppet-af-politiet-over-3500-gange/> (Besøgt 02.06.2019)
- **Jyllands-Posten.dk₂, 2017:** "*Fakta: Sådan er reglerne for en visitationszone*"
<https://jyllands-posten.dk/indland/politiretsvaesen/ECE9943846/fakta-saadan-er-reglerne-for-en-visitationszone/> (Besøgt 02.06.2019)
- **Kristeligt-dagblad.dk, 2019:** "*Overblik: Partierne i Danmark*"
<https://www.kristeligt-dagblad.dk/politik-begyndere/overblik-partierne-i-danmark> (Besøgt: 02.06.2019)
- **Kvale Steinar og Brinkmann Svend, 2012:** "*InterView introduktion til et håndværk*" 2. udgave. Hans Reitzels Forlag.
- **Kyvsgaard Britta, 2001:** "*Kriminalitet, retshåndhævelse og etniske minoriteter*" Journalisten, november 2001 s. 363 ff.
- **Levin Irene og Trost Jan, 2005:** "*Symbolisk interaktionisme – hverdagslivets samhandling*" i Jacobsen Hviid Michael og Kristiansen Søren (red.) "Hverdagslivet. Sociologier om det upåagtede" Hans Reitzels Forlag.
- **Lundemark Andersen Maja, 2013:** "*Goffman i socialt arbejde*" I Hansen Juul Steen (red.) "Sociologi i socialrådgivning og socialt arbejde" Hans Reitzels Forlag.
- **Mino.dk, 2019:** "*Om Mino Danmark*".
<https://mino.dk/om-mino-danmark/> (Besøgt 02.06.2019)
- **Politianklagemyndigheden.dk, 2018:** "*Politianklagemyndighedens kommentar til DR2 Dokumentar Programmet 'I politiets vold: Mørk og mistænkt'*" Den Uafhængige Politianklagemyndighed.
<http://www.politiklagemyndigheden.dk/nyheder/pressemeddelelser-nyheder/2018/5/politiklagemyndighedens-kommentarer-til-dr2-dokumentar-programmet-%E2%80%9Di-politiets-vold-moerk-og-mistaenkt%E2%80%9D> (Besøgt 02.06.2019)

- **Politiken.dk₁, 2018:** "*Forsker: Politiet diskriminerer brune danskere. Men ikke med vilje*"
<https://politiken-dk.zorac.aub.aau.dk/debat/analyse/art6637620/Politiet-diskriminerer-brune-danskere.-Men-ikke-med-vilje> (Besøgt 02.06.2019)
- **Politiken.dk₂, 2018:** "*Debat: Etnicitet. Diskriminerer politiet brune danskere?*" Sektion 2, den 22. juli 2018.
- **Politiken.dk₃, 2015:** "*Sådan ser Dansk Folkeparti-vælgeren ud*"
<https://politiken.dk/indland/politik/folketingsvalg2015/art5580388/S%C3%A5dan-ser-Dansk-Folkeparti-v%C3%A6lgeren-ud> (Besøgt 02.06.2019)
- **Regeringen, 2017:** "*Ungdomskriminalitet – De mest kriminelle*" Justitsministeriets Forskningskontor.
- **Retsinformation.dk, 2004:** "*Lov om politiets virksomhed*"
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=1836> (Besøgt 02.06.2019)
- **Strand Hutchinson Gunn og Oltedal Siv, 2006:** "*Modeller i socialt arbejde*" 2. udgave. Hans Reitzels Forlag.
- **Tamm Ditlev, Tranæs Torben og Jensen Bent, 2015:** "*Forbrydelse, straf og afsoning i Danmark*" Rockwool Fondens Forskningsenhed og Gyldendal.
- **Uggerhøj Lars, 2008:** "*Hvad er socialt arbejde? – en indkredsning af et mangfoldigt og komplekst felt*" i Jacobsen Michael og Pringle Keith (red.): "*At forstå det sociale – sociologi og socialt arbejde.*" Akademisk Forlag.
- **Videnskab.dk, 2019:** "*Hvorfor er debatten på sociale medier så fuld af had?*"
<https://videnskab.dk/kultur-samfund/hvorfor-er-debatten-paa-sociale-medier-saa-fuld-af-had> (Besøgt 02.06.2019)
- **Værdiundersøgelsen, 2008:** "*Tværsnit 2008*"